

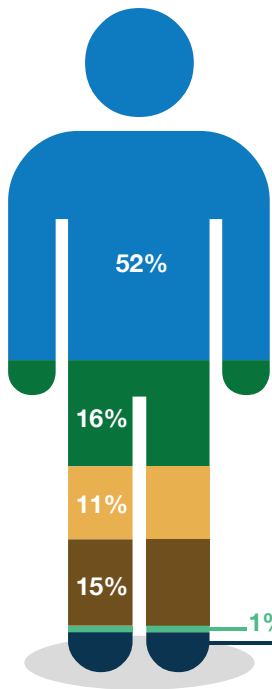
VLARIO

OVERLEGPLATFORM

ACTIVITEITENVERSLAG 2021

SAMEN
voor zuiver water

465 LEDEN

- Openbare besturen
- Studie/ingenieursbureau /architect
- Aannemers
- Leveranciers
- Certificatie-instellingen
- Divers

Werkgroepen
12 werkgroepen
(+ ad hoc werkgroepen)

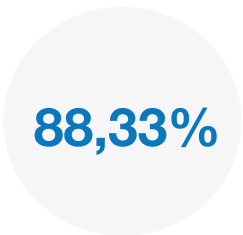
Bereik
VLARIO-dag (860 deelnemers)

Opleidingen, studiedagen & webinars
2.120 inschrijvingen - **1.208** personen
Website: **67.335** gebruikers
Nieuwsbrief: **1.626** lezers

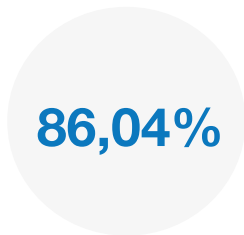
THEMA'S

| KEURING PRIVEWATERAFVOER | GROENBLAUWPEIL | BLUE DEAL | INFILTRATIEBONUS |
| BESTEKTEKSTEN SB250 EN VLARIO-BESTEK | DROOGTE EN WATEROVERLAST | BEMALINGEN | RIOOLRENOVATIE |
RIOOLREINIGING | WERFPROEVEN | KWALITEIT AFKOPPELINGSPROJECTEN | BLAUW-GROEN VLAANDEREN
| PLAATSEN RIOLERING | ASSET MANAGEMENT | EUROPESE REGELGEVING |

VLAANDEREN

RIOLERINGSGRAAD

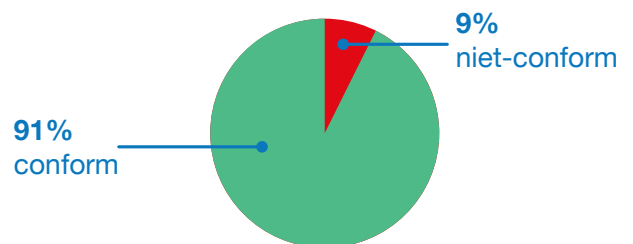

ZUIVERINGSGRAAD

KEURING RIOLERING

- 122.500 VLARIO-keuringen sinds de verplichting van de keuring riolering
- Meer dan 17.000 keuringen in 2021

Nieuwbouw: 56%
Afkoppeling: 40%

262 VLARIO-KEURDERS

Volg ons op [Facebook](#), [Twitter](#), [YouTube](#) en [LinkedIn](#).

VOORWOORD

ER BEWEEGT HEEL WAT IN DE WATERSECTOR

Door prof. dr. ir. Patrick Willems, KU Leuven en voorzitter VLARIO

2021 was weerom een bijzonder jaar voor het waterbeheer. Na de droge zomers van 2017-2020 waren waterbeheerders vooral voorbereid voor nog eens een droge zomer. Maar het ging deze zomer de andere kant uit, met een extreem natte zomer, door catastrofale overstromingen in de Vesder- en Ourthevallei en ongeziene zuurstoftekorten langs de Demer. Alhoewel zulke overstromingen zich ook zonder de klimaatverandering zouden hebben voorgedaan, is het wetenschappelijk aangetoond dat ze – voor eenzelfde voorkomingskans – extremer zijn geworden dan decennia geleden. Die voorkomingskans is en zal ook in de toekomst klein blijven, maar ze neemt wel aanzienlijk toe. We zullen onze aanpassing aan de klimaatverandering slimmer, sneller en systematischer moeten maken.

Zulke klimaatadaptatie dient bij uitstek lokaal te gebeuren, rekening houdend met de lokale kwetsbaarheden en oorzaken, maar ook met de mogelijkheden en kansen. Over wat er precies moet gebeuren is er inmiddels ruime consensus onder waterexperten. Hoogste prioriteit daarbij is – zoals altijd – het probleem aanpakken bij de bron. Dit betekent meer regenwater opwaarts vasthouden, zowel natuurlijk via infiltratie en grondwatervoeding als via kunstmatige opslag, en door de afstroming van regenwater te vertragen zodat het meer tijd krijgt om te infiltreren en de piekbelasting op het ontvangend watersysteem gedempt wordt. Herstel van het natuurlijk functioneren van het landschap en de uitrol van groenblauwe maatregelen zijn daarbij de meest duurzame aanpak. Ze staan ook centraal in het Blue Deal plan van minister Zuhair Demir.

Vanuit VLARIO zullen we het belang van de groenblauwe oplossingen zeer actief mee helpen uitdragen en ook opleiding en ondersteuning bieden aan lokale besturen en partners. Het groenblauwpeil dat VLARIO samen met de Vlaamse Confederatie Bouw en het Departement Omgeving vorig jaar lanceerde en een sensibiliserend doel heeft, werd inmiddels goed opgepikt. Het peil zal ook ingezet worden ter ondersteuning van het Lokaal Energie- en Klimaatpact en er is de wens om het peil op termijn verder uit te breiden naar het publieke domein. Via verschillende kanalen, waaronder ook enkele subsidiekanalen gelinkt aan de Blue Deal, en de blauwdruk bij de opmaak van hemelwater- en droogteplannen, hopen we alvast de juiste sturing te geven aan het klimaat- en waterrobuuster maken van de openbare ruimte.

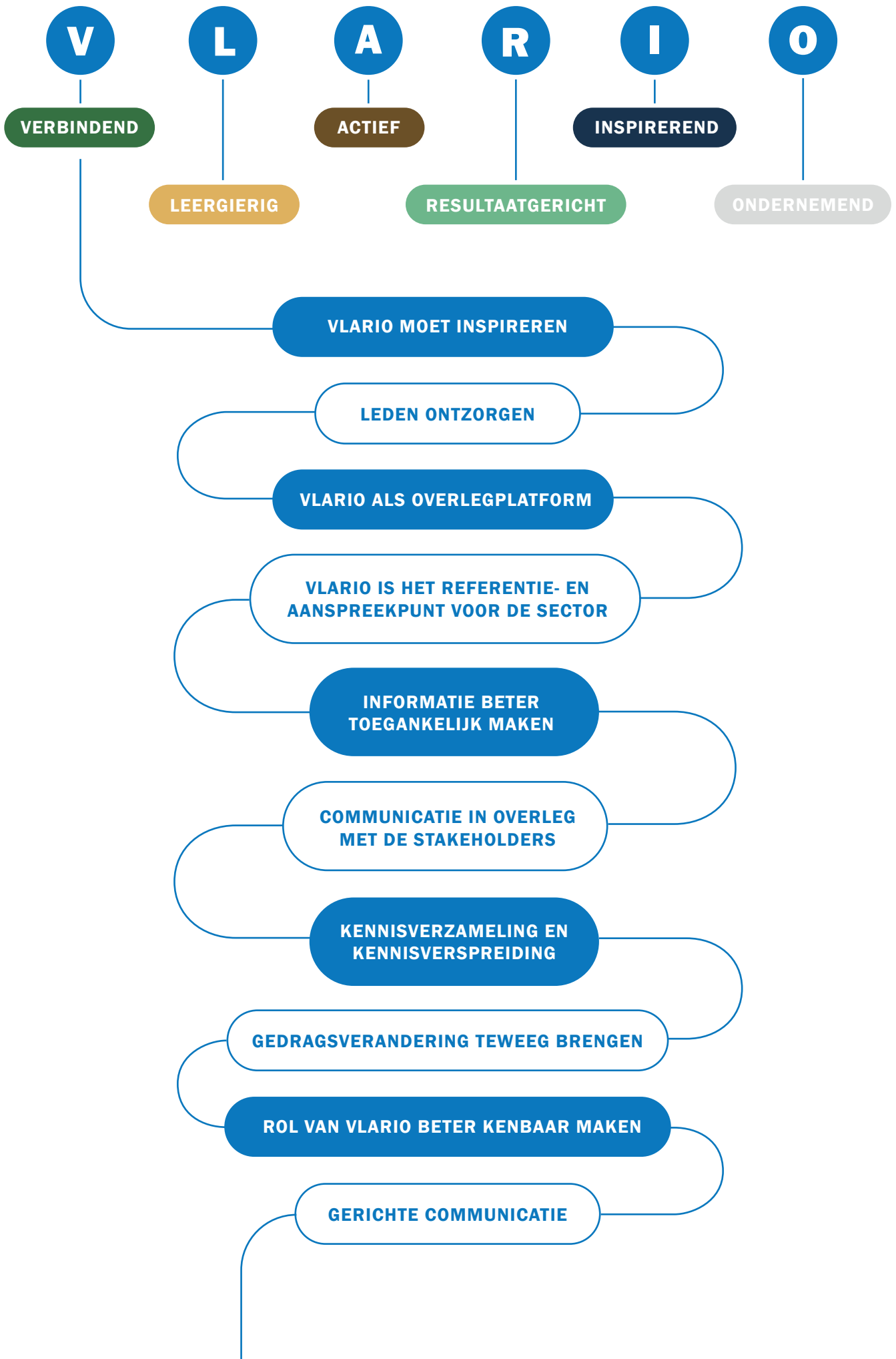
Een andere adaptatienood is de verhoging van het hergebruik van water, zowel regenwater als effluentwater door particulieren, bedrijven en landbouwers. En er is de stagnatie in de verbetering van de waterkwaliteit langs onze waterlopen, o.a. door de toenemende extreme weersomstandigheden die zowel het aantal riooloverstorten doet toenemen, meer sedimenten en nutriënten doet afspoelen, en tijdens droge zomerperiodes de vuilvracht minder verdunt en de natuurlijke herbeluchting vermindert. Via de recente goedkeuring van 180 extra rioleringsprojecten met Vlaamse steun worden de inspanningen opgedreven om de zuiveringsgraad te verhogen en onze rioleringsstelsels van meer hoognodig onderhoud te voorzien. Slecht onderhouden riolen zorgen niet alleen voor wegverzakkingen maar draineren ongewild grote hoeveelheden parasitair grondwater en lekken aanzienlijke hoeveelheden vervuild afvalwater in de ondergrond en het grondwater. Ook de lopende hervorming van de sturing van de afvalwatersector naar een meer resultaatgerichte, flexibele en programmatorische aanpak, zal helpen om ook daar verandering in te brengen, door investeringsprojecten sneller uit te voeren, met kortere doorlooptijden in de ontwerpfase en sterk vereenvoudigde procedures.

Al deze thema's komen aan bod in de activiteiten van VLARIO. In dit activiteitenverslag vinden jullie naar jaarlijkse gewoonte een overzicht van de verschillende VLARIO activiteiten, realisaties en plannen. Via de verschillende werkgroepen is er voor elk VLARIO-lid de mogelijkheid om mee in overleg te gaan, technische vraagstukken te helpen bekijken, in overleg en met de nodige kennis, om tot best practices te komen, waaronder ook normen, richtlijnen en bestekken. Waar er kennishiaten zijn binnen de sector van het hemelwater- en afvalwaterbeheer zal VLARIO de nodige kennis helpen verzamelen en delen via opleidingen en studiedagen. Daarnaast zullen wij ons ook blijven inzetten in het sensibiliseren en faciliteren richting zowel de lokale besturen en rioolbeheerders als de beleidsmakers. Laat ons jullie nieuwe kennis- en overlegnoden zeker weten!

Veel leesplezier met dit activiteitenverslag 2021,

Patrick

INHOUD

VOORWOORD	4
1 OVER VLARIO	10
Leden	10
Kennisverspreiding	10
Ledengedeelte VLARIO-website	11
2 WERKGROEPEN	12
Werkgroep 1: Beleid en financiering	13
Werkgroep 2+3: Concept en berekening	14
Werkgroep 4: Privéwaterafvoer en buitengebied	16
Werkgroep 5: Typebestekken en normen	17
Werkgroep 6: Materialen en kwaliteit	18
Werkgroep 7: Rioolbeheer	20
Werkgroep 8: Sleufloze technieken	22
Werkgroep rioolbeheerders	23
Werkgroep gemeenten	24
Werkgroep studiebureaus	25
Werkgroep projectmanagement	26
Werkgroep veiligheid	27

3 ONDERZOEKSPROJECTEN	28
Onderzoek werking infiltratievoorziening op lange termijn	28
Waterbewust bouwen	28
Groenblauwpeil	29
Interreg-project WOW!	30
4 OPLEIDINGEN	31
Inleiding	31
Ontwerp van rioleringen	31
Afkoppelingsadviseur	31
Keurder privéwaterafvoer	31
Visuele inspectie voor beheerders	32
Opmaak van bestekken	32
Werftoezicht rioleringswerken	32
Opfriscursus sleufloze technieken	32
Opfriscursus werfproeven voor leidend ambtenaar	32
Projectleider riolering- en infrastructuurwerken	33
Rioolrenovatie voor werftoezichers	33
Rioolrenovatie voor rioolbeheerders en studiebureaus	33
Plaatsing riolering en huisaansluitingen voor arbeiders	33
Project Leiding4: riooltechnici rioolrenovatie	33
Opleiding op maat	33
5 STUDIEDAGEN EN EXTERNE ACTIVITEITEN	34
VLARIO-dag	34
Studiedagen	38
#weetikveel	38
Z-water (Kanaal Z)	39
6 VERTEGENWOORDIGING VAN VLARIO IN EXTERNE ORGANISATIES	39
7 VLARIO IN EUROPA	40
8 WAT GEBEURT ER IN DE VLAAMSE WATERSECTOR?	41
Een ambitieus hemelwater- en droogteplan voor elk lokaal bestuur	41
Decentrale zuivering en circulair water: opportuniteiten voor de lokale besturen	42
Uitvoeringscertificatie	42
CIW gaat voor nieuwe manier van samenwerken	43
9 KEURING PRIVÉWATERAFVOER EN KWALITEITSBORGING	44
Werking	44
Module opvolging en handhaving	44
Statistieken	45
10 LEDENLIJST	46

1. OVER VLARIO

VLARIO is het kenniscentrum en overlegplatform voor hemelwater- en afvalwaterbeheer in Vlaanderen.

VLARIO is dé referentie in Vlaanderen die alle actoren binnen het afvalwater- en hemelwaterbeheer samenbrengt, stimuleert en ondersteunt in hun streven naar een steeds performanter waterbeheer.

Voor meer informatie, verwijzen wij u naar onze website: www.vlario.be/overons.

LEDEN

VLARIO heeft een 465-tal leden. Tot onze leden tellen we gemeenten, studiebureaus, rioolbeheerders, federaties, aannemers, fabrikanten, certificatie-instellingen, Kortom, iedereen die een rol heeft in het gemeentelijk waterbeheer. Deze verscheidenheid aan betrokken actoren ligt aan de basis dat VLARIO vandaag gekend en erkend is als het overleg- en kenniscentrum voor rioleringen in Vlaanderen en zelfs in onze buurlanden.

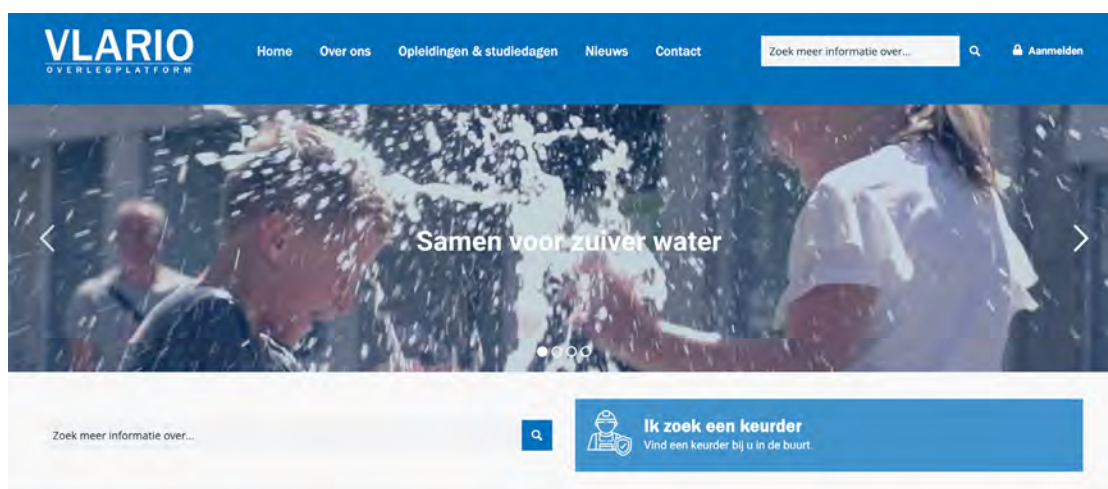
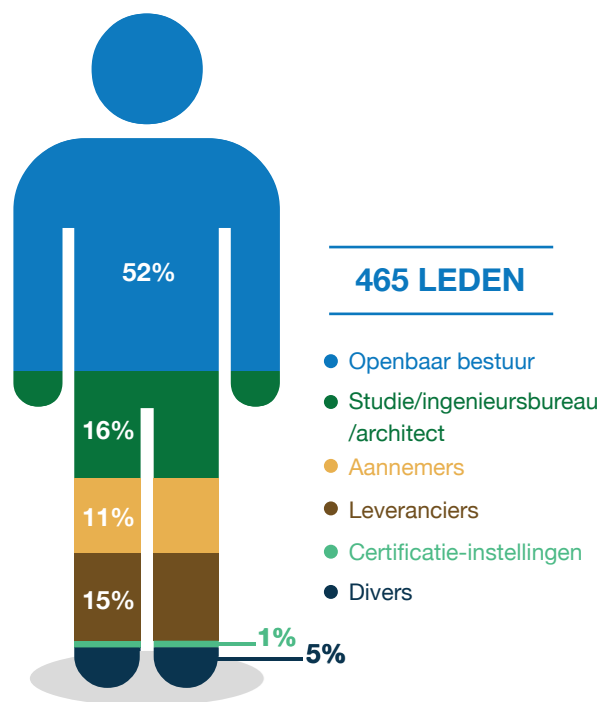
VLARIO is een ledenorganisatie en dit betekent dat we er voor en door onze leden zijn. Samen met onze leden en partners werken wij in onze werkgroepen aan zuiver water, #samenvoortzuiverwater!

KENNISVERSPREIDING

VLARIO

In 2021 kreeg de website een nieuwe look. De website richt zich nog meer tot de specifieke doelgroepen zodat men doelgerichter de gewenste informatie kan raadplegen.

Onze website telde in 2021 meer dan 67.000 gebruikers goed voor 108.000 sessies. Dat is een stijging van 30% t.o.v. 2020.

BLAUWGROEN VLAANDEREN

Zo weinig mogelijk verharding en meer ruimte geven aan water en groen zijn de beste maatregelen om onze leefomgeving beter bestand te maken tegen een veranderend klimaat. Op www.blauwgroenvlaanderen.be verzamelen Aquafin en VLARIO concrete maatregelen en inspirerende voorbeelden voor een klimaatrobuuste openbare ruimte en tuin.

Helemaal nieuw is het luik voor scholen! Veel speelplaatsen zijn nog grote, betegelde oppervlakken die bij een fikse bui vol plassen staan. Scholen die daar verandering in willen brengen, kunnen nu ook terecht op blauwgroenvlaanderen.be voor tips en inspiratie.

In 2021 bezochten 41.000 personen de website met een 120.000-tal paginaweergaven.

GROENBLAUWPEIL

In september 2021 lanceerde VLARIO i.s.m. Departement Omgeving en de Vlaamse Confederatie bouw de website www.groenblauwpeil.be. Het groenblauwpeil is één van de projecten binnen de Blue Deal. Dankzij het groenblauwpeil kunnen we samen nagaan met welke maatregelen we de blauwe (gelinkt aan regenwaterbeheer) en groene aspecten (biodiversiteit, koolstofopslag, luchtkwaliteit en verkoeling) kunnen verbeteren. Zowel particulieren, architecten, lokale besturen als bedrijven kunnen het groenblauwpeil gebruiken.

Meer dan 40.000 Vlamingen hebben ondertussen de website geraadpleegd. Van meer dan 22.000 woningen en tuinen werd het groenblauwpeil berekend.

Groenblauwpeil Jouw berekeningen

Maak je perceel klimaatbestendig met het groenblauwpeil.

We ondervinden allemaal hoe de klimaatverandering ons leven en onze onmiddellijke omgeving beïnvloedt. Misschien zorgen intense regenbuien meermaals per jaar voor wateroverlast op je perceel. Mogelijks raakt je regenwaterput niet tijdig bijgevuld. Of zie je dat je gras en groenten in je moestuin verdorren bij aanhoudende zomertemperaturen. Het is té nat en té droog tegelijk. In steden is de ruimte vaak te sterk verhard en is er een tekort aan groenezones. De gevolgen zijn navenant: hogere temperaturen en minder verkoeling in de stad t.o.v. het platteland. Kortom, een verminderde levenskwaliteit. Bovendien is de groene natuur in Vlaanderen erg versnipperd, met als gevolg een verminderde biodiversiteit en een grote druk op ecosystemen.

Dankzij het groenblauwpeil kunnen we samen nagaan met welke maatregelen we de blauwe (gelinkt aan regenwaterbeheer) en groene aspecten (biodiversiteit, koolstofopslag, luchtkwaliteit, verkoeling) kunnen verbeteren. Zowel particulieren, architecten, lokale besturen als bedrijven kunnen het groenblauwpeil gebruiken.

LEDENGEDEELTE VLARIO-WEBSITE

Een overzicht van al onze beschikbare kennis en documenten is beschikbaar op onze website. Presentaties en exclusieve documenten voor leden worden ter beschikking gesteld via het ledengedeelte van VLARIO. Alle beschikbare documenten op het ledengedeelte zijn samengevat in een overzichtsdokument.

Onze kennis wordt ook verder gedeeld via opleidingen, webinars, studiedagen en de nieuwsbrief.

2. WERKGROEPEN

Momenteel komen de verschillende domeinen waarbinnen kennis is opgebouwd binnen VLARIO overeen met de verschillende werkgroepen:

- **Werkgroep 1:** Beleid en financiering
- **Werkgroep 2+3:** Concept en berekening
- **Werkgroep 4:** Privéwaterafvoer en buitengebied
- **Werkgroep 5:** Typebestekken en normen
- **Werkgroep 6:** Materialen en kwaliteit
- **Werkgroep 7:** Rioolbeheer
- **Werkgroep 8:** Sleufloze technieken
- **Werkgroep rioolbeheerders:** bespreking diverse knelpunten rioolbeheerders en formuleren gezamenlijke standpunten, het opmaken van gemeenschappelijke bestekbepalingen, maken van gemeenschappelijke standpunten inzake technische zaken naar aannemers en de VMM toe.
- **Werkgroep gemeenten:** nagaan wat er bij de lokale besturen leeft op het vlak van riolering en op basis van deze informatie nagaan wat er dient te gebeuren om het rioleringsgebeuren meer aandacht te geven bij de lokale besturen. Aanleveren van praktische tools om het dagdagelijkse werk te faciliteren.
- **Werkgroep studie bureaus:** een initiatief van VLARIO, ORI en OVIO. De werkgroep wil vooral inspelen op de noden van de opdrachtgevers om kwalitatief goede bestekken te krijgen.
- **Werkgroep veiligheid:** veiligheid op sectorniveau bespreekbaar maken en streven naar eenduidige veiligheidsafspraken voor de operatoren.
- **Werkgroep projectmanagement:** nagaan hoe projectmanagement van de riolerings- en, meer algemeen, de infrastructuurprojecten kan verbeterd worden en de doorlooptijd van een project verkort worden.

Verder kan u het overzicht van onze werkgroepen nalezen waarin de realisaties en doelstellingen staan geformuleerd.

WERKGROEP 1: BELEID EN FINANCIERING

Voorzitter: Wim Van Gils

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 1 wil vanuit het financieel en beleidsmatig oogpunt een belangrijke bijdrage leveren tot de verbetering van het leefmilieu door:

- Het onder de loep nemen van de beleidsmatige en financiële aspecten rond riolering op basis van verzamelde informatie en via de inbreng van de leden van de werkgroep.
- Een overlegplatform te zijn tussen de deskundigen binnen de rioleringssector met de bedoeling om op een neutrale en objectieve manier alle betrokkenen actief te steunen in hun streven naar maximale kwaliteitsverbetering tegen een maatschappelijk verantwoorde kost.
- Het formuleren van objectieve standpunten en/of neutrale voorstellen vanuit de sector ten aanzien van het Vlaams en/of federaal waterbeleid.
- De werkgroep onderzoekt de uitwerking van een infiltratiebonus met als finaal doel om water maximaal op eigen terrein te laten infiltreren, en streeft naar een optimalisatie van de keuring van de privéwaterafvoer rekening houdend met de eisen van de GSV Hemelwater.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

Werkgroep 1 werkt verder aan de financiële rapporteringen van rioolbeheerders en gemeenten en neemt hierin stappen om de transparantie en vergelijkbaarheid te verbeteren.

De werkgroep houdt de vinger aan de pols inzake de te verwachten aanbestedingen en publiceert hierover jaarlijks een overzicht. De investeringsprogramma's worden verder opgevolgd alsook de flow van budget tot aanbesteding.

VLARIO neemt het voorzitterschap waar van de CIW Projectgroep Infiltratiebonus die in 2021 van start is gegaan en een finaal rapport zal neerleggen begin 2022.

Verder heeft VLARIO in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij en het kabinet Demir een update van de studie van 2017 gevraagd over de 'Besteding van de gemeentelijke saneringsbijdrage'. De werkgroep volgt deze studie verder op en de resultaten worden kenbaar gemaakt op de VLARIO-dag 2022.

ACTIEPLAN 2022

Afstemming en uniformisering gemeentelijke rapportering.

Opvolging van het gemeentelijk rioleringsprogramma.

Onderzoeken en input leveren voor een vermijdbare hemelwaterheffing/infiltratiebonus.

Voorzitter CIW Projectgroep Infiltratiebonus.

Vinger aan de pols houden inzake aanbestedingsvolume.

Input leveren voor aanpassing van het financieringsmodel.

Klimaatmitigatie: onderzoek naar impact septische putten m.b.t. methaan, sedimentatie, verstoppingen, ...

WERKGROEP 2+3: CONCEPT EN BEREKENING

Voorzitter: Vincent Wolfs

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 2+3 heeft als doel om concepten en berekeningswijzen rond rioleringen en bronmaatregelen te verbeteren, en de implementatie hiervan te faciliteren. Concreet bouwt de werkgroep hierbij voort op de Code van Goede Praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringssystemen.

Ook wordt gestreefd naar het ondersteunen en stimuleren van de implementatie van klimaatadaptatiemaatregelen rond water. Hiertoe werkt de werkgroep mee aan de ontwikkeling en verspreiding van rekeninstrumenten, alsook de opmaak van kennisdossiers rond diverse thema's gelinkt aan de werking en berekening van rioleringen en bronmaatregelen.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep heeft haar input gegeven voor het ontwikkelen van het groenblauwpeil om de duurzaamheid van de hemelwaterhuishouding van gebouwen, percelen en projecten op het openbaar domein te beoordelen. Het groenblauwpeil werd op de VLARIO-dag 2021 gelanceerd en ontwikkeld in samenwerking met de Vlaamse Confederatie Bouw en Departement Omgeving. De tool zal in 2022 verder uitgebreid worden. Daarnaast wordt gewerkt aan een gebruiksvriendelijke online rekentool voor de optimale dimensionering van regenwaterputten.

De doelstelling om een infiltratiebonus verder uit te werken werd overgedragen aan werkgroep 1. Zij maken mee onderdeel uit van de CIW Projectgroep Infiltratiebonus waarvan VLARIO de trekker is.

Gemeenten vragen aan de werkgroep een voorbeeld van bestektekst voor de aanleg van waterneutrale verkavelingen. Dit wordt verder uitgewerkt en afgestemd met de betrokken actoren. Dit gaat samen met de voorbeeldprojecten op blauwgroenvlaanderen.be en het groenblauwpeil.

VLARIO is lid van verschillende CIW-projectgroepen. Er wordt mee input gevraagd van de leden m.b.t. wateroverlast en droogte. De huidige gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater (GSV Hemelwater) dateert reeds van 5 juli 2013 en is opnieuw toe aan een update. De werkgroep levert hiervoor mee input.

Er zijn vaker vragen zoals bv. de impact van groendaken op potentieel hergebruik, grootte groenzones, afstroom, reductie, hoeveel deze infiltreren, ... m.a.w. de hydraulische impact van verschillende maatregelen. De werkgroep bekijkt technische vragen en werkt deze uit aan de hand van cases. Deze technische informatie wordt ter beschikking gesteld op blauwgroenvlaanderen.be.

De werkgroep voert onderzoek naar de lange termijn werking van infiltratievoorzieningen. De eerste 2 metingen in Brasschaat en Heist-op-den-Berg werden afgerond. Er zijn 2 nieuwe metingen opgestart in Turnhout en Gent.

Aan de werkgroep wordt mee input gevraagd voor de opmaak van technische fiches per bronmaatregel met kerngetallen inzake effectiviteit, kostprijs en onderhoud.

De werkgroep levert input voor de verdere ontwikkelingen van de SIRIO-tool.

ACTIEPLAN 2022

Ondersteunen en aanleveren van input m.b.t. de aanpassing van de Code van Goede Praktijk en andere regelgeving voorzien in 2022.

Input leveren aan CIW Werkgroepen, o.a. tekstvoorstellen voor de nieuwe GSV Hemelwater.

Uitbreiding groenblauwpeil voor o.a. projecten op het openbaar domein.

Ontwikkelen van een gebruiksvriendelijke online rekentool voor het optimaal dimensioneren van regenwaterputten.

Verdere uitbouw van de website blauwgroenvlaanderen.be met nieuwe cases, een uitgebreidere technische kennisontsluiting en de integratie van technische tools.

Opmaak van beknopte technische fiches van bronmaatregelen met kerngetallen inzake effectiviteit, kostprijs en onderhoud.

Onderzoeken en ontsluiten van de meetresultaten van infiltratievoorzieningen die sinds midden 2019 gemonitord worden via werkgroep 6.

Ondersteunen van het concretiseren en het in de praktijk brengen van acties van de Blue Deal voor de leden van VLARIO.

Ondersteunen van de methodologie voor het opmaken van hemelwater- en droogteplannen (Blauwdruk CIW) en VLARIO-bestek voor het aanstellen van een dienstverlener.

Adviesverlening verdere ontwikkelingen SIRIO-tool.

Kennisverspreiding over hemelwatervoorzieningen en waterbeheer.

Het bepleiten van het opnemen van de controle op de GSV Hemelwater in de verplichte keuring van de privéwaterafvoer.

Opvolgen van onderzoeksprojecten in het domein van rioleringen.

WERKGROEP 4: PRIVÉWATERAFVOER EN BUITENGEBIED

Voorzitter: Marino Moons

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 4 behandelt alle praktische vragen over riolering, o.a. afkoppelingsprojecten, keuring en handhaving alsook afvalwaterzuivering in het buitengebied, waaronder ook IBA's en drukriolering.

Voor werken op openbaar domein en op privéterrein streven we naar eenzelfde aanpak binnen de verschillende rioolbeheerders/gemeenten. Wat is praktisch en hoe kan dit gerealiseerd worden? Deze kennisverspreiding gebeurt via onze opleidingen.

Afkoppelen is één ding, maar er is ook controle nodig! Hoe kunnen personen die halsstarrig blijven weigeren worden aangepakt. Ook hier streven we naar een duidelijk, eenvoudig en correct antwoord.

VLARIO is een geaccrediteerde keuringsinstantie conform de richtlijnen van ISO/IEC 17020 type A. De keuring privéwaterafvoer kan bovendien als efficiënt instrument geïmplementeerd worden voor opvolging van omgevingsvergunningen voor de steden en gemeenten. De praktische uitvoering van de keuring alsook vragen hieromtrent worden in de werkgroep besproken. De verschillende manieren voor opvolging en handhaving worden hier mee bekeken.

De agendapunten m.b.t. IBA worden apart behandeld.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben telkens 3 aaneensluitende vergaderingen plaatsgevonden voor WG4 en deelgroep IBA.

Op vraag van de VMM hebben Aquafin, VLARIO, VVSG en AquaFlanders overlegd welke acties genomen kunnen worden om een snellere realisatie en keuring van bovengemeentelijke afkoppelingsprojecten alsook de kwaliteit ervan te verhogen. Voor de opdrachtgever werd een nieuw bestek met bijhorend sjabloon getuigschrift, een draaiboek voor de uitvoering van een afkoppelingsproject, een uniforme legende en afkoppelingsadvies beschikbaar gesteld om de kwaliteit te verbeteren.

Er werden infofiches 'eerste hulp bij IBA' ter beschikking gesteld op de website van VLARIO voor de burger voor het correct gebruik van een particuliere of collectieve IBA. Naar aanleiding van de Pano-reportage in 2020 werd ook bijkomende informatie toegevoegd voor de burger onder het thema 'Geen riolering in de straat'.

Naar aanleiding van het nieuw Algemeen Waterverkoopreglement werd een gezamenlijke werkgroep opgezet met VVSG, VLARIO en AquaFlanders voor de opmaak van een handleiding voor een uniform technisch reglement voor huisaansluitingen en privéwaterafvoer. Nadere regels voor de keuring worden vastgelegd in een ministerieel besluit. Zodra deze beschikbaar is ontsluit de gezamenlijke werkgroep de technische richtlijnen met de afkeurcriteria, de correcte aansluitingen en de uitzonderingen op afkoppelen van bestaande woningen. Deze gezamenlijke technische richtlijnen moeten volgens het Algemeen Waterverkoopreglement beschikbaar gesteld worden door alle rioolbeheerders.

De werkgroep behandelt vragen m.b.t. afkoppeling van keurders/gemeenten/rioolbeheerders en bekijkt waar verduidelijkingen nodig zijn in de publicaties/richtlijnen.

De deelgroep IBA maakt deel uit van de klankbordgroep van het onderzoeksproject CIW Decentrale zuivering versus centrale zuivering.

ACTIEPLAN 2022

Communicatie en sensibilisering gebruik uniforme legende en afkoppelingsadvies.

Handhavingmogelijkheden verder bekijken voor afkoppelingsprojecten en keuring.

In overleg met de VMM de werkwijze voor vrijstelling saneringsbijdrage voor een individuele IBA herbekijken: verplichten van staalname effluent door labo.

Input CIW Decentrale waterzuivering versus centrale zuivering.

Verdere uitwerking en ondersteuning gemeenten IBA-beleid (o.a. ondersteuning provincie West-Vlaanderen en intercommunale Leiedal).

Bespreking moeilijke cases inzake afkoppelingen.

Verbetering nieuwe keuring privewaterafvoer onderzoeken.

Mogelijkheid onderzoeken om alleen collectieve IBA's toe te staan.

WERKGROEP 5: TYPEBESTEKKEN EN NORMEN

Voorzitter: Leslie Packo

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 5 werkt op continue basis aan de opmaak van lastenboekteksten voor het Standaardbestek 250 voor materialen en uitvoering. De voorstellen die in de werkgroep worden besproken en goedgekeurd worden overgemaakt aan de desbetreffende werkgroep van het Standaardbestek 250.

VLARIO heeft een vertegenwoordiging in de Werkgroep Hoofdstuk 3, 7 en 9 van het Standaardbestek 250 en in de werkgroep van VLARIO zitten er vertegenwoordigers van de verschillende werkgroepen van het Standaardbestek 250. Bovendien voorziet VLARIO de opleiding opmaak van bestekken.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

Werkgroep 5 heeft de permanente taak voor de verdere opvolging en uitwerking van het Standaardbestek 250 en het VLARIO-bestek.

Er werd opdracht gegeven aan ATG voor de uitwerking van een addendum op de richtlijnen en een berekeningstool voor bemalingen van lijntrajecten. In maart 2019 werden door de VMM de nieuwe Richtlijnen Bemalingen gepubliceerd. Het addendum bij de Richtlijnen Bemalingen biedt een leidraad bij het opstellen van een bemalingsstudie voor lijntrajecten zoals de aanleg van rioleringen en andere nutsleidingen. De bemaling van lijntrajecten verschilt in meerdere opzichten van de bemaling van een bouwput, voornamelijk omwille van de geografische uitgestrektheid en de fasering van de bemaling. De resultaten hiervan werden bekend gemaakt in 2021 via het webinar Bemalingen.

De werkgroep onderzoekt het potentieel van BIM voor de infrastructuursector.

Tot slot zijn de eerste stappen gezet voor de uitvoeringcertificatie van aannemers die de werkgroep op de voet volgt.

ACTIEPLAN 2022

Update VLARIO-bestek (aanvullingen gemeentelijke rioleringen voor SB250).
Evaluatie bemalingstool en nota: gebruik in de praktijk.
Studie speciale funderingstechnieken. Voor alle special funderingstechnieken zullen bestekteksten worden opgemaakt: Groutinjectie, zandpalen, grindpalen en jet grouting.
Instappen in BIM voor riolering.
Screening bestekteksten vanuit Werkgroep Materiaalkeuze en kwaliteitszorg.
Continue screening van Standaardbestek 250 voor wat betreft hoofdstuk 3, 7 en 9.
Streven naar uniformisering binnen de sector.

WERKGROEP 6: MATERIALEN EN KWALITEIT

Voorzitter: William Martens

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 6 voor kwaliteitszorg en materiaalkeuze heeft als doelstellingen:

- Opstellen van richtlijnen en handleidingen rond verantwoorde materiaalkeuze bij ontwerp en uitvoering van rioleringen.
- Opstellen van richtlijnen en handleidingen voor een kwaliteitsvolle uitvoering en aanleg van rioleringen.

Vanuit werkgroep 6 zijn er ook heel wat ad hoc werkgroepen actief die werken rond specifieke thema's en deze terug koppelen met werkgroep 6.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 3 vergaderingen van werkgroep 6 plaatsgevonden.

De systeemkaarten voor buffering en infiltratie kregen een update en zijn raadpleegbaar op de website van VLARIO.

Via BCCA is onderzoek lopende naar de hechting van corrosiebescherming op beton.

Er zijn 2 onderzoeken lopende m.b.t. grondverbetering met kalk. Onderzoek 1: kalkverbruik minimaliseren om vorming van stijve balk in de grond te voorkomen. Onderzoek 2: ontwikkelen van machines voor grondbehandeling in-situ.

Er dienen voorschriften vastgelegd te worden voor stroomprofielen in toezichtspotten.

Verder worden ook vragen en problematieken behandeld van de leden of derden.

OPVOLGING AD HOC WERKGROEPEN:

Richtlijnen infiltratie

Copro finaliseerde de PTV-8003 en deel-PTV's voor ondergrondse infiltratievoorzieningen waarvoor het document Richtlijnen ondergrondse infiltratievoorzieningen (ROI) van VLARIO de basis vormt. VLARIO voorziet opleiding voor de uitvoeringsverantwoordelijke voor ondergrondse infiltratievoorzieningen als onderdeel van de certificatie.

Ad hoc kwam de werkgroep bijeen rond de dimensionering van voorbehandelingsinstallaties om bijkomende input te leveren aan Copro.

Kokers

Bij de aanleg van betonnen kokers treedt er soms t.h.v. de voegen waterinsijpeling op. Door de waterinsijpeling kan de stabiliteit in het gedrang komen of grondinspoeling optreden, hetgeen tot verzakkingen van het wegdek kan leiden. Een waterdichtheidsproef bij aanleg is praktisch moeilijk. Er zal een proefmethode vastgelegd worden op waterdichtheid. Dit wordt verder besproken met PROBETON.

Circulaire economie

Opstellen van algemene richtlijnen die overkoepelend zijn voor de ganse sector. Er wordt een PCR (Product Category Rules) opgemaakt voor gravitaire riolering en toezichtspotten als onderdeel van een EPD (Environmental Product Declarations).

Lange termijn kwaliteit aanleg riolering

Er wordt een opleiding voorzien voor het leggen van gravitaire rioleren en collectoren waarvoor het document 'Aanbevelingen A100: Handleiding voor het leggen van gravitaire riolen en collectoren' als basis dient.

De werkgroep werkt een voorstel uit voor een proef ter controle van het draagvermogen van de funderingsaanzet in de sleuf. Hiervoor zal ook een bestektekst uitgewerkt worden.

ACTIEPLAN 2022

Testen van draagvermogen van houten palen als fundering van buizen in niet-draagkrachtige gronden.

Plaatsen kokerelementen en waterdichtheid (en beproeven).

Onderzoek hechting van corrosiebeschermingen op beton, samen met BCCA.

Organisatie opleiding plaatsing van riolering cfr. document A100.

Organisatie opleiding uitvoeringsverantwoordelijk ondergrondse infiltratievoorzieningen cfr. PTV-8003.

Dimensionering voorbehandelingsinstallaties voor infiltratie opnemen in de richtlijnen van VLARIO.

Update infiltratiematrix, richtlijnen infiltratie (ROI en RBI) en Katern hemelwater.

Circulaire economie: opstellen PCR en EPD.

Onderzoek grondverbetering met kalk of hydraulische bindmiddelen.

Opstellen voorschriften voor stroomprofielen.

Tekstvoorstellen voor bestek opmaken en/of goedkeuren voor (nieuwe) materialen.

WERKGROEP 7: RIOOLBEHEER

Voorzitter: Danny Verhulst

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 7 bestaat uit 3 deelwerkgroepen: visuele inspectie, rioolrenovatie en asset management.

De deelgroep visuele inspectie heeft zich de voorbije jaren toegelegd op de implementatie van de nieuwe Europese norm EN 13508-2: 'Toestand van buitenriolering, coderingssysteem bij visuele inspectie'. Deze deelwerkgroep buigt zich over de opmaak en bespreking van een bestektekst voor het uitvoeren van een visuele inspectie en de opmaak van een Code van Goede Praktijk voor het uitvoeren van een inspectie.

De vereisten voor een goede inspectie zijn intussen voldoende beschreven, doch blijkt het op terrein niet altijd mogelijk hieraan te voldoen. De opbouw van de riolering, verkeerssituatie, obstakels en vervuiling etc. beletten dat de inspectie goed kan uitgevoerd worden. Daarnaast weegt de ervaring van beginnende inspecteurs (bv. het herkennen van schadebeelden en hersteltechnieken) en economische druk op de kwaliteit van het inspectieresultaat. Bijkomend stellen we vast dat de rioolbeheerder zich niet altijd de juiste vragen stelt bij de beoordeling van rioolschades. Het maatregelenprogramma dat dan wordt opgemaakt is bijgevolg niet steeds het meest optimale. VLARIO werkte hiervoor de opleiding 'Visuele inspectie voor beheerders' uit.

De deelgroep rioolrenovatie beoogt het beschrijven, verbeteren en de kwaliteitsborging van de rioolrenovatie door het continu evalueren van bestaande en nieuwe technieken. Tevens gaat zij in overleg met de uitvoerende aannemers om het kwaliteitsniveau van de uitvoering te verhogen.

De deelgroep asset management wil komen tot een optimale afstemming van het asset management van de gemeentelijke en bovengemeentelijke rioleringsnetten en een goed zicht hebben op de staat waarin de rioleringen zich bevinden. Deze afspraken zijn vastgelegd in een conceptnota van de Vlaamse Regering.

Verder dienen er binnen deze werkgroep afspraken te worden gemaakt voor de minimale vereisten voor het uitvoeren van de inspecties. Deze werkgroep houdt de vinger aan de pols voor de verdere concrete implementatie.

Verder volgt deze werkgroep ook de werkzaamheden inzake de nieuwe Europese Normering EN 13508-3.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 16 vergaderingen van werkgroep 7 (deelgroep rioolrenovatie, deelgroep visuele inspectie en de deelgroep asset management) plaatsgevonden.

Voor de camera-inspectie van huisaansluitingen werden nieuwe richtlijnen opgemaakt en een uniforme huisaansluitfiche. Voor de dichtheidstesten werd een document gefinaliseerd met de vergelijking tussen testen met lucht of water en de invloed hiervan op de grondwatertafel. OCW helpt dit verder uit te rollen. Er dienen nog bestekteksten opgemaakt te worden voor de renovatie van huisaansluitingen.

De minimumstandaarden voor inspecties voor gemeenten werden opgenomen in de Technische toelichting deel 10: Standaarden en minimum voorwaarden met betrekking tot inspectie van de Code goede praktijk voor rioleringssystemen.

VLARIO rondde met steun van de Provincie Limburg en i.s.m. VCB Limburg, VDAB en de Limburgse bouwbedrijven een opleiding uit voor arbeiders als riooltechnici voor rioolrenovatie via Project Leiding4. Er werd ook een opleiding rioolrenovatie voorzien voor rioolbeheerders en studie bureaus alsook voor de toezichters op de werf. Er werden ook nieuwe bestekteksten voor rioolrenovatie voorzien.

Er wordt gezocht naar onvolkomenheden in lastenboeken en opdracht documenten die tot kwaliteitsvermindering kunnen leiden. De werkgroep werkt de praktische handhaving van de uitvoeringscertificatie verder uit.

Via de deelgroep asset management werden de standaard en minimumvereisten voor de risicokaart, het inspectieplan en de toestandkaart opgemaakt en toegelicht op de VLARIO-dag. Het doel is om tegen eind 2027 een betrouwbare kijk te hebben op de toestand van de riolen in Vlaanderen.

ACTIEPLAN 2022

Update code goede praktijk onderhoud.

Onderzoek: onderzoeksproject met IKT rond analyse 'big data' van opeenvolgende camera-onderzoeken.

Onderzoek: onderzoeksproject met IKT rond renovatie van pers- en drukleidingen.

Promotie en verdere uitwerking asset management.

Bestektekst renovatie huisaansluitingen finaliseren.

Bestektekst voor putrenovatie opmaken.

Formaliseren kennisuitwisseling rond rioolrenovatie en asset management met betrokken partners, alsook internationale partners.

Onderzoeksvraag: circulariteit bij gebruik epoxy, PUR, polyesters, Wat hiermee doen als dit afgebroken dient te worden over x jaar?

WERKGROEP 8: SLEUFLOZE TECHNIEKEN

Voorzitter: Bart Vanhout

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Werkgroep 8 optimaliseert en verfijnt methodes waarbij gekeken wordt naar het reduceren van hinder bij uitvoering van riolerings- en infrastructuurwerken. De toepassing van sleufloze technieken resulteert in een geringere omgevingsimpact t.a.v. weggebruikers en omwonenden, minder inkomstenverlies voor naburige handelaars en transporteurs, minder milieu-, voertuig- en wegschade en daardoor vaak ook minder ongevallen omdat wegomleggingen in tijd en omvang beperkt kunnen worden.

De werkgroep wil bijdragen tot een nog beter inzicht in de toepassingsmogelijkheden van microtunneling. Microtunneling met gesloten front ontziet groeninfrastructuur, bestaande leidingen, kabels en heeft geen impact op de grondwaterstand. De techniek leidt tot comfortabeler en veiliger werken voor de aannemer, geringere zettingen en minder grondverzet met de eraan verbonden milieuproblematiek van afvoer van gronden. Tenslotte biedt de geïnstalleerde leiding, daar ze berekend is op het opvangen van hoge doorperskrachten en met hoge precisie geplaatst kan worden, garanties voor een langere levensduur.

De werkgroep wil er ook voor zorgen dat er een kwaliteitslabel (uitvoeringscertificatie) ingevoerd zal worden om tot een betere uitvoerings- en eindkwaliteit bij de uitvoering van ondergrondse doorpersingen te komen.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 4 vergaderingen van werkgroep 8 plaatsgevonden.

De input voor de verdere uitwerking van het kwaliteitslabel aannemers/boorders werd aangeleverd aan BCCA/Copro. Op basis hiervan wordt een PTV opgemaakt. Dit is lopende. Als volgende stap dient de administratieve werklast, certificatie en opleiding verder vastgelegd te worden.

De werkgroep werkt aan een update voor de matrix der technieken. Deze wordt in 2022 gefinaliseerd.

Er worden uniforme richtlijnen opgemaakt voor geotechnisch onderzoek bij doorpersingen. De richtlijnen zullen in 2022 ter beschikking gesteld worden.

De werkgroep maakt een tabel op voor pers- en ontvangstputten.

ACTIEPLAN 2022

Kwaliteitslabel voor aannemers/boorders: Kwaliteitssysteem voor boorders als aanvulling op het bestaande erkenningsstelsel in het kader van een permanente kwaliteitsborging. PTV is in opmaak.

Tabel pers- en ontvangstputten: keuze en aandachtspunten bij uitvoering (richtlijnen).

Finaliseren richtlijnen grondonderzoek ten behoeve van doorpersingen.

Veiligheid: besloten ruimten in relatie tot persingen.

WERKGROEP RIOOLBEHEERDERS

Voorzitter: William Martens

OMSCHRIJVING WERKGROEP

De werkgroep rioolbeheerders is de penhouder van het VLARIO-bestek en de aanvullingen. Enkele onderwerpen die hier aan bod komen zijn problematieken rond voegverbindingen, certificeringen, normeringen, bestekken, gietijzer, levensduur riolering en de keuring.

De werkgroep organiseert daarbij de nodige inforondes i.v.m. wijzigingen van het VLARIO-bestek en nieuwe inzichten in de rioleringssector.

De werkgroep fungeert als ankerpunt voor alle actoren in de sector voor mogelijke klachten en specifieke situaties. Vanuit deze werkgroep worden bepaalde onderwerpen verder geventileerd naar de specifieke werkgroepen voor verdere behandeling.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 7 vergaderingen van de werkgroep rioolbeheerders plaatsgevonden.

De werkgroep volgt continu de actualisatie van het VLARIO-bestek op. Met de wijziging van het Standaardbestek 250 versie 4.1 werd dit jaar intensief gewerkt aan het nieuw VLARIO-bestek versie 4.1.

Nieuwe (technologische) ontwikkelingen in de rioleringssector worden actief opgevolgd door de werkgroep. Terugkoppeling naar de technische werkgroepen is voorzien zodat alle leden duidelijk weten welke de meest recente stand van zaken is.

De problematiek van bemalingen van lijntrajecten wordt in detail besproken en opgevolgd binnen deze werkgroep. Er werd o.a. vanuit deze werkgroep aangegeven dat, zowel bij het ontwerp, het vergunningstraject en de uitvoering van bemalingen, een aantal specifieke punten in functie van lijntrajecten (voornamelijk de aanleg en bemaling van rioleringen) meer aandacht/verduidelijking behoeven.

De nieuwe bijlage bij de Richtlijnen Bemalingen werden opgesteld in opdracht van VLARIO met financiële ondersteuning van de leden van deze werkgroep, zijnde Aquafin, de Watergroep, Farys, Fluvius en Pidpa, en in samenwerking met de VMM. De Richtlijnen Bemalingen met de nieuwe bijlage alsook de nieuwe berekeningstool zijn beschikbaar via de [website van de VMM](#).

ACTIEPLAN 2022

Opmaak uniforme huisaansluitfiche voor exploitatie.

Onderzoek naar toegestane coatings en linings voor betonbescherming.

Opvolging Blue Deal.

Vervolgtraject berekeningsmethode bronbemaling (i.s.m. WG5).

Opvolging geurproblematiek en organisatie webinar geurhinder.

Terugkoppeling met de technische werkgroepen.

Update VLARIO-bestek, input leveren en besprekingen van bestekteksten voor Standaardbestek 250 hoofdstuk 3, 7, 9 en 14.

WERKGROEP GEMEENTEN

Voorzitter: Eve Soetewey

OMSCHRIJVING WERKGROEP

Het is de taak van de werkgroep gemeenten om te peilen naar de noden bij de gemeentebesturen en de doelstelling om de betrokkenheid van de gemeentebesturen bij het rioleringsgebeuren te vergroten.

De werkgroep gaat in eerste instantie na wat er bij de lokale besturen leeft op het vlak van riolering en bepaalt op basis van deze informatie wat er dient te gebeuren om het rioleringsgebeuren meer aandacht te geven bij de lokale besturen.

Doelstellingen van de werkgroep:

- Het aanleveren van praktische tools om het dagdagelijkse werk te faciliteren.
- Het opzetten van een forum of vraagbaak waarmee informatie kan uitgewisseld worden tussen gemeenten onderling.
- Het inzetten op meer intergemeentelijke samenwerking wat automatisch voor een grotere efficiëntie zal zorgen.
- Het verhogen van de betrokkenheid en het engagement op het vlak van riolering bij de diverse lokale besturen en hun mandatarissen.
- Vanuit deze werkgroep vragen/output genereren voor de andere werkgroepen binnen VLARIO.
- De werkgroep wil een tussenschakel zijn tussen de basis, zijnde de lokale besturen, en de verschillende overheidsinstanties. Op die manier willen we gestructureerd informatie overmaken over wat er leeft aan de basis, maar ook belangrijke informatie en aandachtspunten top-down overbrengen.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 3 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep denkt mee met wat er leeft. Van hieruit worden ook acties toegekend aan andere werkgroepen voor de uitwerking. De resultaten hiervan worden gedeeld via opleidingen, studiedagen en de nieuwsbrief.

Het programma van de provinciale contactdagen wordt mee bepaald door de werkgroep naargelang de actualiteit en nood aan informatie.

ACTIEPLAN 2022

Bronbemaling: best beschikbare technische mogelijkheden en randvoorwaarden olijsten als kader voor milieuambtenaren.

Digitaliseren dagboek der werken.

Checklist gemeenten beoordelen omgevingsvergunning riolering + opleiding voorzien.

Aanreiken voorbeeldbeslissingen en praktische documenten.

Brede campagne hergebruik hemelwater en afkoppelingen promoten.

Praktische implementatie nieuwe code goede praktijk onderhoud.

Stimuleren en faciliteren van de werking van lokale initiatieven.

Bij de lokale besturen zit heel veel, soms heel specifieke informatie verspreid die voor iedereen heel nuttig kan zijn. Hoe kan deze informatie voor alle leden (lokale besturen) ontsloten worden?

Stimuleren en sensibiliseren van lokale mandatarissen inzake het belang van riolering.

Aanspreekpunt zijn waar de collega's van lokale besturen altijd terecht kunnen met hun vragen en problemen - input provinciale contactdagen, VLARIO-dag, studiedagen, opleidingen, ...

Streven naar betere en efficiënte handhaving op de toepassing van de GSV Hemelwater.

Pleiten voor betere controle op goede uitvoering: belang van toezicht.

Communicatie en bewustmaking van de bevolking (burgers en politiek) m.b.t. het belang van infiltratie. Samen met de VMM - VVSG - ... (cfr. klimaat).

Invoeren verplicht correct rioleringsplan bij vergunningsplan (volgens vereisten GSV Hemelwater).

Aanreiken van tools aan gemeenten om de efficiëntie en kwaliteit te verhogen.

WERKGROEP STUDIEBUREAUS

Voorzitter: Carl Verelst

OMSCHRIJVING WERKGROEP

De werkgroep studie bureaus is een initiatief en samenwerking van VLARIO, ORI en OVIO. De werkgroep wil ook inspelen op de noden van de opdrachtgevers om kwalitatief goede bestekken te krijgen.

De werkgroep werkt actief mee en formuleert voorstellen om de kwaliteit van de ontwerpen te verbeteren en denkt mee om meer te kunnen doen met minder. Een efficiënt ontwerp is hiervoor cruciaal.

De ontwerpers zijn een noodzakelijke partner en daarom nam VLARIO het initiatief om deze werkgroep op te richten om een en ander op elkaar af te stemmen.

REALISATIES 2021

In 2021 heeft 1 vergadering plaatsgevonden.

De werkgroep volgt de toepassing van de engagementsverklaringen op, levert input voor de VLARIO-dag en de kwaliteit en capaciteit van studie bureaus wordt verder omgezet in concrete acties.

De impact van de coronamaatregelen op het werk van de studie bureaus werd behandeld en besproken in de werkgroep.

Te behandelen thema's vanuit dit overleg: problematiek omgevingsvergunningaanvragen voor infrastructuurprojecten, aquatender delta optimalisatie en uniformiteit, BIM infrastructuur, interactie met rioolbeheerders bevorderen, actief participeren in andere werkgroepen, betrokkenheid matchmaking Aquafin en uniformiteit en creatieve interpretatie van richtlijnen.

ACTIEPLAN 2022

Normenboek: inventarisatie opmerkingen.

Aanpassing vrijstellingenbesluit.

Opmaak duidelijke taakomschrijving van een studiebureau.

WERKGROEP PROJECTMANAGEMENT

Vanuit de adviesraad van VLARIO werd de vraag gesteld om een voorstel te formuleren hoe het projectmanagement van de riolerings- en infrastructuurprojecten kan verbeterd worden. De doelstelling van deze werkgroep is om de veel te lange doorlooptijd van deze projecten te verkorten. De samenwerking tussen opdrachtgevers, stakeholders en studiebureaus, de subsidie- en vergunningsprocedures, onteigeningsprocedures ed. zijn hier belangrijke thema's. Om hierop een antwoord te kunnen bieden wil VLARIO graag een draaiboek opmaken hoe dit best wordt aangepakt.

REALISATIES 2021

In 2021 hebben 4 vergaderingen plaatsgevonden.

De werkgroep bestudeerde de impact van de wijzigende wetgevingen voor de looptijd van projecten. Thema's als de omgevingsvergunning, normenboek, decreet gemeentewegen, grondverwerking, archeologie, ... werden mee in rekening gebracht bij de input van deze werkgroep.

Samen met de VMM werd er een analyse gemaakt voor het meetbaar maken van de gemiddelde doorlooptijd van een gesubsidieerd rioleringsproject.

Om de doorlooptijd van een project te verkorten dient in de eerste fase van het project op basis van een projectanalyse een duidelijk engagement van alle mogelijk betrokken partijen vastgelegd te worden betreffende de projectinhoud en timing. Hiervoor ontwierp VLARIO een engagementsverklaring. Deze werd verder geëvalueerd. De toepassing ervan wordt verder behandeld via de werkgroep studiebureaus.

De werkgroep tracht alle initiatieven te inventariseren die (negatieve) invloed hebben op de doorlooptijd, bv. PFAS en andere vervuilingen, en mogelijke vertragingen tot een minimum te beperken.

ACTIEPLAN 2022

Inventarisatie nieuwe items die mogelijk tot vertraging leiden (bv. PFOS/PFAS).

Uniforme implementatie van de engagementsverklaring.

Implementatie lessons learned uit het relance plan i.k.v. verkorte doorlooptijden.

Optimalisering procedure OVA.

Alles wat impact kan hebben op de doorlooptijd en de efficiëntie van het ontwerproces in kaart brengen.

Input leveren voor beleidsmakers om doorlooptijden te verkorten.

WERKGROEP VEILIGHEID

In 2021 hebben 6 vergaderingen van de werkgroep veiligheid plaatsgevonden.

REALISATIES 2021

In 2021 heeft de werkgroep veiligheid verder ingezet op de onderlinge samenwerking en kennisdeling.

Een permanent punt op de agenda was de situatie m.b.t. het coronavirus bij de verschillende riooloperatoren en de situatie op de werven.

Verder werkte de werkgroep een checklist uit met betrekking tot veiligheidsrisico's verbonden aan graafwerken, sleuven en beschoeiingen.

Op basis van de checklist besloten ruimtes in werfsituaties werd een LMRA-kaartje (laatste minuut risico analyse) ontworpen. Deze wordt begin 2022 verdeeld.

Eind 2021 werd voor de eerste keer een opleiding m.b.t. veiligheid gegeven in het kader van de VLARIO opleiding voor projectleiders. Onderwerpen die aan bod komen in deze opleiding zijn: besloten ruimtes in werksituaties, het KB Tijdelijke Mobiele Bouwplaatsen en werken op de openbare weg (weg- en werfsignalisatie).

ACTIEPLAN 2022

Uniformiseren van de richtlijnen van diverse operatoren.

Uitrol LMRA-kaartje besloten ruimtes in werfsituaties.

Verdere beheersing van gezondheidsrisico's eigen aan het coronavirus.

Aanzet geven tot gemeenschappelijke visie omtrent PBM's op de werven.

Opmaak checklist sleuven en beschroeïingen.

3. ONDERZOEKSPROJECTEN

ONDERZOEK WERKING INFILTRATIEVOORZIENING OP LANGE TERMIJN

Om de waterbalans in evenwicht te houden moet regenwater, bij voorkeur met bronmaatregelen, maximaal ter plaatse vast gehouden worden en infiltreren in de bodem. Na verloop van tijd zou de bodem van een infiltratievoorziening deels dichtslibben en minder of niet meer infiltreren.

De bedoeling van dit onderzoek is kennis vergaren over de werkelijke infiltratie van verschillende types infiltratievoorzieningen in verschillende bodems na aanleg en over de jaren heen.

De eerste 2 testlocaties in Brasschaat en Heist-op-den-Berg (installaties Pidpa) werden voorzien van een pluviometer en sensoren om de waterstand in de voorziening te meten. De metingen hebben een 15-tal maanden gelopen. Eind december zijn nieuwe metingen opgestart op 2 nieuwe locaties in Gent (Installatie Farys met medewerking van Antea) en Turnhout (Installatie Aquafin). De resultaten worden verder opgevolgd door WG2+3 en WG6.

De [metingen in Gent](#) zijn live mee te volgen door de bewoners.

WATERBEWUST BOUWEN

Met dit project wil VLARIO samen met de Vlaamse Confederatie Bouw, Vlakwa, WTCB en NAV de weerbaarheid versterken van de bebouwde omgeving tegen droogte en waterschaarste en dit door de toepassing van individuele en collectieve innovatieve technologieën.

De droogteproblematiek is de voorbije jaren heel actueel geworden in Vlaanderen en vertaalt zich onder meer in een daling van de grondwaterstanden. Enerzijds omdat we door onze grote bevolkingsdichtheid een groot waterverbruik hebben t.o.v. de beschikbare waterhoeveelheid, anderzijds omdat we door de hoge verhardingsgraad neerslag versneld afvoeren en er in het verleden te weinig ingezet is op lokale infiltratie.

De gebouwensector heeft hierin, naast industrie en landbouw, de komende jaren een belangrijke rol te spelen. Het is essentieel dat er wordt ingezet op:

- Rationeel watergebruik en waterbesparing o.a. door gebruik van vacuümtoiletten en vacuüm afvoerinstallaties;
- Circulair watergebruik o.a. door grijs- en zwartwaterhergebruik en collectieve opvang en hergebruik van hemelwater;
- Aanvullen van de grondwaterstanden o.a. door collectieve infiltratie van hemelwater.

Er is een stijgende vraag naar kennis, praktische informatie, tools en ondersteuning vanwege de doelgroep bedrijven (architecten, aannemers, studiebureaus en sanitaire installateurs) omtrent deze technieken. Een eerste aantal projecten, gebruik makend van innovatieve technieken, werden wel uitgevoerd of zijn in uitvoering. Echter, de hierbij opgebouwde kennis en expertise blijven beperkt tot de betrokken partijen en worden niet uitgerold naar de volledige bouwsector. Daarnaast zijn er ook nog een aantal moeilijkheden die de effectieve implementatie op grote schaal belemmeren. Hierdoor blijft de toepassing van deze technieken op dit moment zeer beperkt.

Door het verzamelen van bestaande informatie, detecteren van knelpunten, opbouwen van nieuwe expertise, verrichten van vertaalonderzoek en verspreiden hiervan, wil het project bedrijven uit de ganse bouwketen ertoe aanzetten om individuele en collectieve innovatieve technologieën op vlak van waterbewust bouwen toe te passen en te integreren in hun werking.

Met de steun van:

GROENBLAUWPEIL

“BIJ EEN HOGE SCORE KAN DE WAARDE VAN JE HUIS STIJGEN”

Wat is het groenblauwpeil?

Omgaan met de gevolgen van de klimaatverandering wordt bij het bouwen en renoveren van woningen, maar ook bij de aanleg van tuinen, steeds belangrijker. Met het groenblauwpeil hebben het kenniscentrum voor waterbeheer VLARIO, de Vlaamse Confederatie Bouw en het Vlaams Departement Omgeving, met ondersteuning van de Blue Deal, een sensibiliserend, interactief instrument ontwikkeld. Die tool houdt rekening met de eigenheid van je woning en perceel. Als burger, architect of aannemer kan je er onmiddellijk mee aan de slag.

De Vlaming is geboren met een baksteen in de maag en 9% van Vlaanderen bestaat uit tuinen. Het spreekt voor zich dat we nog heel wat klimaatwinst kunnen boeken als we ook onze huizen en tuinen aanpassen aan de nieuwe realiteit waarmee we te maken krijgen.

De tool is opgebouwd in een groene en een blauwe score. De blauwe score geeft weer in welke mate je regenwater op jouw perceel opvangt, vasthoudt en nuttig gebruikt, terwijl de groene score onder meer peilt naar de biodiversiteit en luchtkwaliteit in je tuin. Naar analogie met het energieprestatiecertificaat (EPC), dat met een score van A tot F aangeeft hoe energiezuinig uw woning is, geeft ook het groenblauwpeil met dezelfde letters weer hoe goed of slecht jouw perceel scoort. Daarbij staat A voor klimaatbestendig – concreet vang je met A de impact van de klimaatverandering tot 2050 op – en is er bij F nog heel wat werk aan de winkel.

Wie wil nagaan hoe goed zijn of haar woning en tuin scoort, kan surfen naar www.groenblauwpeil.be. Doordat de score bepaald wordt op basis van de eigenheid van ieder perceel en gebouw, heb je voor het doorlopen van het groenblauwpeil ongeveer een kwartier de tijd nodig. Je start met het ingeven van je adres. Daarnaast wordt onder meer gevraagd naar de oppervlakte van je dak, welk soort dak je hebt, of er een regenwaterput aanwezig is, hoe groot je terras en/of oprit zijn en welk soort groen je in je tuin hebt.

Hoe is het gesteld met het groenblauwpeil in Vlaanderen?

Eind 2021 hadden al meer dan 40.000 personen de tool geraadpleegd. Meer dan 22.000 percelen werden volledig doorgerekend. Hieruit blijkt dat ongeveer 1/3 van de percelen een C-score behalen. Dat is een mooi eerste resultaat, maar er is uiteraard nog ruimte voor verbetering. Daarom zijn de tips die worden gegeven van cruciaal belang.

Bijna 60 % van de percelen scoort een label C of hoger voor groen, terwijl dit voor blauw maar 40 % is. Deze lagere uitkomst voor blauw is niet onlogisch, want wie bouwt aan de huidige bouwvoorschriften, ingevoerd in 2014, met onder meer een verplichte regenwaterput en infiltratievoorziening, krijgt voor het blauwe luik nu een score C. De meeste woningen in Vlaanderen zijn gebouwd voordat deze voorschriften er waren, en zijn sindsdien nog niet grondig gerenoveerd. Het plaatsen van een regenwaterput en een infiltratievoorziening zijn dan ook de meest voorkomende suggesties van het groenblauwpeil. Het regenwater niet enkel gebruiken in de tuin, maar ook voor de wasmachine en het spoelen van toiletten, wordt aangeraden aan mensen die al over een regenwaterput beschikken.

Voor de groene score is het planten van bomen de meest voorkomende suggestie in het groenblauwpeil. Bomen wapenen ons tegen hittestress en zuiveren de lucht. Bomen hebben echter tijd nodig om te groeien, waardoor de groene score pas op termijn zal verbeteren. Grote, oude bomen zijn dan ook van onschatbare waarde. Dat uit zich dus ook in het groenblauwpeil. Verschillende plantensoorten combineren, kiezen voor planten die nuttig zijn voor vlinders, bijen en andere insecten en een stukje tuin laten verwilderen, zijn suggesties die een snellere impact hebben op de groene score.

Wie zijn woning grondig wil renoveren en energiebesparende maatregelen wil nemen, overweegt het beste om tegelijkertijd zijn woning klimaatbestendig te maken. Met een hoge score voor het groenblauwpeil kan de waarde van je woning stijgen. Zorg dat je zoveel mogelijk regenwater opvangt en gebruikt. Ook een groendak behoort tot de mogelijkheden. Het is wetenschappelijk bewezen dat zonnepanelen in combinatie met een groendak beter presteren. Denk ook na over de materialen die je wil gebruiken voor je oprit, terras en tuinpad. Er zijn al heel wat waterdoorlatende materialen op de markt die een mooi alternatief vormen. Beperk sowieso het aandeel verharding op je perceel. Dat heeft een positief effect op zowel je blauwe en groene score.

Onze woningen, tuinen, maar ook onze openbare ruimte in versneld tempo klimaatbestendig inrichten, is daarom ook een topprioriteit in het klimaatadaptatiebeleid van Vlaanderen.

En Verder?

Het groenblauwpeil wordt verder ontwikkeld, dit zowel naar verfijning en uitbreiding op het private domein alsook richting publiek domein. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan alle type gebouwen – bedrijven, appartementen etc., maar ook aan projecten op verschillende percelen, verkavelingen, pleinen, sportterreinen, begraafplaatsen, Heel concreet zal op korte termijn de uitbreiding voorzien worden in het kader van het project ‘Waterbewust Bouwen’.

INTERREG-PROJECT WOW!

Rioolwater bevat waardevolle stoffen die kunnen worden gebruikt als grondstof voor biobased producten. WOW! heeft aangetoond dat terugwinning van grondstoffen uit rioolwater technisch mogelijk is en dat er een potentiële marktkans is voor deze grondstoffen. Tot op heden wordt dit potentieel in Europa echter nauwelijks ten volle benut, wat leidt tot verlies van waardevolle materialen, CO₂-uitstoot en een minder efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Op basis van de informatie die is verzameld in het verslag ‘Kritische succesfactoren voor valorisatieroutes’ kunnen twee belangrijke drijvende krachten worden onderscheiden die bepalen of de terugwinning van grondstoffen uit rioolwater een succes wordt in de EU:

- Acceptatie van grondstoffen uit rioolwater
- Beleid met betrekking tot het gebruik van producten uit afvalwater

De drijvende krachten en kritische succesfactoren worden verder uitgewerkt in de nationale beleidsactieplannen die u hieronder kunt downloaden:

<https://www.nweurope.eu/projects/project-search/wow-wider-business-opportunities-for-raw-materials-from-wastewater/news/national-policy-action-plans/>

Het internationale consortium bestaat uit partners uit Engeland, Frankrijk, België, Duitsland, Luxemburg en Nederland.

4. OPLEIDINGEN

INLEIDING

VLARIO organiseert als kenniscentrum opleidingen met betrekking tot waterbeheer en riolering. Het aanbod vindt u steeds terug op onze website via www.vlario.be/opleidingen-studiedagen.

Ook in 2021 organiseerden we verschillende opleidingen en studiedagen. Wij ontvingen in totaal 2.120 inschrijvingen voor onze opleidingen/events van 1.675 personen. Er zijn 4 nieuwe opleidingen bij gekomen in het aanbod.

Omwille van de coronamaatregelen werden enkele opleidingen online georganiseerd.

Hieronder vindt u een overzicht van onze opleidingen. VLARIO vzw is een erkend dienstverlener met registratienummer DV. O106134. Voor de opleidingen en studiedagen van VLARIO is de KMO-portefeuille van toepassing.

ONTWERP VAN RIOLERINGEN

De inzichten hoe een goed ontwerp van rioleringen eruitziet, zijn de laatste decennia sterk geëvolueerd. Dit is een 12-daagse opleiding waarbij elke les een andere module aan bod komt. Het is in deze opleiding ook mogelijk om apart in te schrijven per module.

AFKOPPELINGSADVISEUR

Wanneer men op privéterrein regenwater en afvalwater dient te scheiden bij bestaande gebouwen wordt er vaak aan een afkoppelingsadviseur gevraagd om het bestaande stelsel in kaart te brengen en een voorstel te doen om de afkoppeling van het regenwater te verwezenlijken. Hierbij vertrekken we vanuit een zekere basiskennis over riolering van waaruit we focussen op de meer praktijkgerichte kennis.

Afkoppelingsadviseurs vindt u terug op de website in de [lijst afkoppelingsadviseurs](#).

KEURDER PRIVÉWATERAFVOER

De keurder staat in voor de keuring van de privéwaterafvoer van de klant. De keurder moet aan de hand van een aantal controles kunnen vaststellen of de installatie van de klant voldoet aan de vereisten geldend in het gebied waar men de keuring uitvoert.

Gecertificeerde keurders vindt u terug op de website in de [lijst keurders](#).

VISUELE INSPECTIE VOOR BEHEERDERS

Het visueel beoordelen van camera-inspecties van de riolering vormt een belangrijke schakel tussen het uitvoeren en het goedkeuren van een rioleringswerk. Naast een gedegen kennis van de mogelijk optredende schadebeelden dient men als beoordelaar inzicht te hebben in wat riolering inhoudt, de gebruikte materialen en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van het werk.

OPMAAK VAN BESTEKKEN

In deze basiscursus is het de bedoeling problemen voor te stellen en deze proberen op te lossen en om deze bestekken al doende op te maken en uit te werken. Deze opleiding is voor beginnende ingenieurs van openbare besturen, intercommunes, studiebureaus, ... die regelmatig bestekken moeten maken.

WERFTOEZICHT RIOLERINGSWERKEN

De samenstelling en inhoud van het programma is gericht naar de onmiddellijk praktische toepassing en gebruik voor de werftoezichter op de werf.

OPFRISCURSUS SLEUFLOZE TECHNIEKEN

In een halve dag wordt de basis toegelicht om de juiste sleufloze technieken te integreren in projecten en deze projecten met beperking van hinder op een veilige manier tot een goed einde te brengen.

OPFRISCURSUS WERFPROEVEN VOOR LEIDEND AMBTENAAR

Tijdens deze opfriscursus van een halve dag worden de meest frequente proeven in het kader van de aanleg van riolering en wegenis toegelicht met de nodige tips en aandachtspunten vanuit de praktijk.

NIEUW

PROJECTLEIDER RIOLERINGS- EN INFRASTRUCTUURWERKEN

In deze opleiding worden de basisprincipes toegelicht die aan bod komen tijdens riolerings- en infrastructuurwerken die de projectleider dient te kennen. De opleiding begint met plan lezen, overheidsopdrachten en wetgeving en gaat daarna dieper in op het grondverzet, sloop en nutsleidingen, de inhoud van het standaardbestek 250 en de riolering, inclusief berekeningen, bemalingen, werfproeven en veiligheid.

NIEUW

RIOLRENOVATIE VOOR WERFTOEZICHTERS

Een goed toezicht waarborgt de eindkwaliteit en levensduur van de rioolrenovatie of een nieuw riool. Met deze opleiding speelt VLARIO in op de vraag van haar leden gemeentes, rioolbeheerders en studiebureaus om gerichte kennis op te doen over het toezicht bij rioolrenovatiewerken.

NIEUW

RIOLRENOVATIE VOOR RIOLBEHEERDERS EN STUDIEBUREAUS

In deze opleiding krijgen rioolbeheerders en studiebureaus inzicht in de verschillende rioolrenovatietechnieken en hoe de afweging gemaakt dient te worden op basis van camera-inspectiebeelden.

NIEUW

PLAATSING RIOLERING EN HUISAANSLUITING VOOR ARBEIDERS

Deze opleiding is uniek in Vlaanderen waarbij praktijk centraal staat. De leveranciers zorgen dat de nodige materialen ter beschikking zijn. Op de terreinen van het competentiecentrum van de VDAB wordt deze tweedaagse opleiding gegeven in kleine groepjes door VDAB-instructeurs. De arbeiders die de opleiding gevolgd hebben ontvangen een getuigschrift en pasje van de VDAB. Aannemers kunnen op aanvraag deze opleiding inplannen bij één van de VDAB-centra.

NIEUW

PROJECT LEIDING4: OPLEIDING RIOLTECHNICI RIOLRENOVATIE

In 2021 werd het project Leiding4 afgerond. De opleiding tot professionele rioolrenovatietechnicus is een feit en hiermee wordt de kwaliteit van de uitvoering van rioolrenovatie verbeterd. Deze opleiding is voorzien in het vast opleidingsaanbod van VLARIO en de Confederatie Bouw. Er zijn drie trajecten: Operator freesrobot reparatietechnieken, Operator leidingrenovaties en Putrenovator.

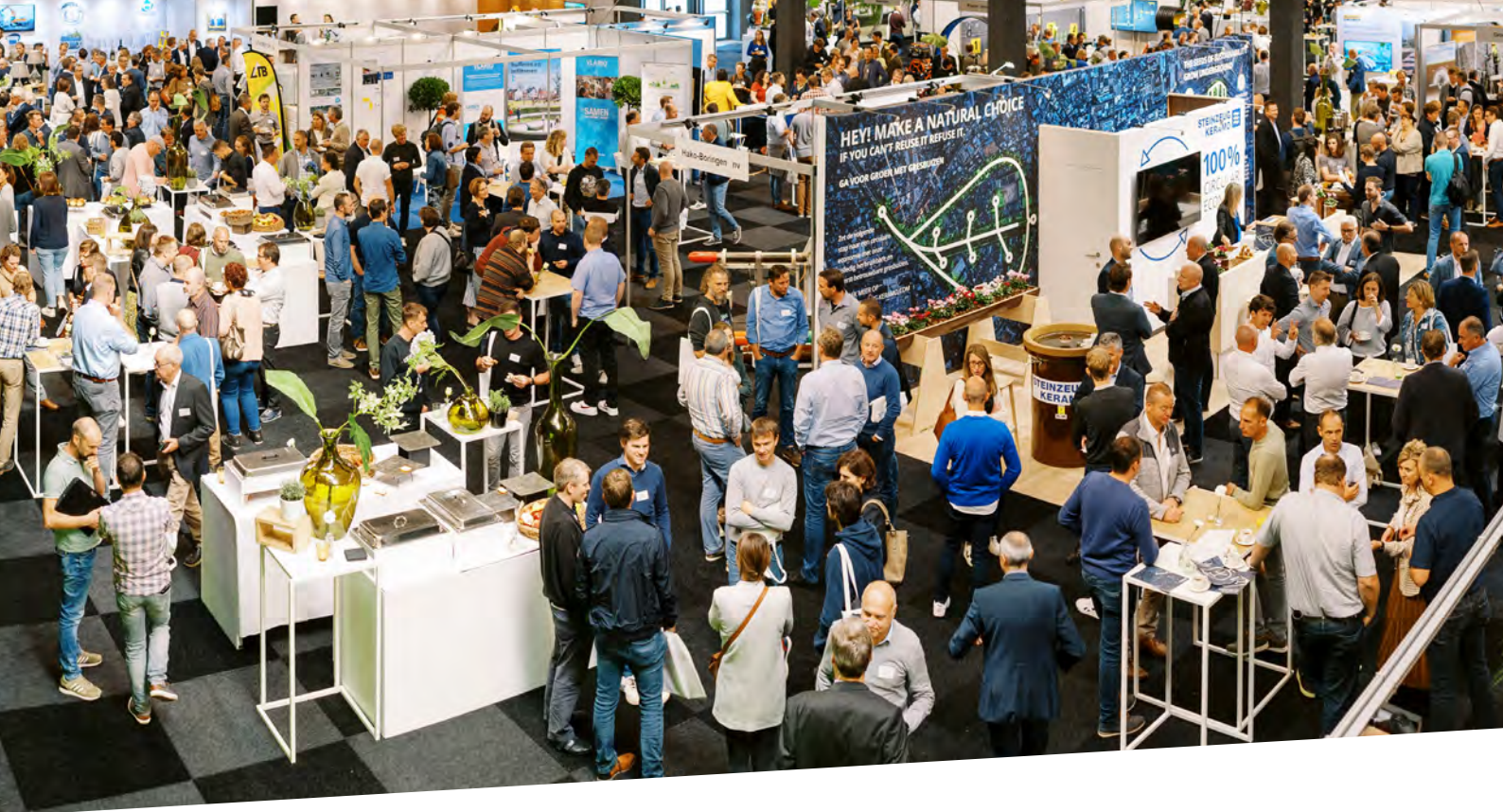
Bovendien is een bijkomend actiepoint om innovatieve technologieën sneller hun ingang in de praktijk te laten vinden. Hiermee gaan werkgroepen binnen VLARIO de komende jaren verder mee aan de slag.

OPLEIDING OP MAAT

VLARIO voorziet ook op maat gemaakte opleidingen. Indien u hierover meer informatie wenst, kan u altijd contact nemen met het VLARIO-secretariaat.

VLARIO geeft ook jaarlijks de opleiding afkoppelingsaannemer voor de Vlaamse Confederatie Bouw.

Tot slot geeft VLARIO ook een opleiding over het ontwerp en de aanleg van riolering aan verschillende technische scholen.

5. STUDIEDAGEN EN EXTERNE ACTIVITEITEN

Omwille van de coronamaatregelen hebben er minder fysieke activiteiten plaats gevonden in 2021. Ze werden vervangen door een aantal webinars.

VLARIO-DAG

We kunnen terugblikken op een succesvolle VLARIO-dag met ruim 860 aanwezigen. Het thema dit jaar was: 'Burgemeester, is uw gemeente op peil met groenblauw?'.

Minister Zuhail Demir opende de VLARIO-dag 2021 en feliciteerde de organisatie met de grote opkomst en het boeiend programma. De minister herinnerde de aanwezigen aan de grote uitdagingen die de klimaatverandering brengt voor de watersector: droge zomers, intense regenbuien, hittegolven, Ze benadrukte dan ook de noodzaak om ons aan te passen en situeerde de Blue Deal binnen dat adaptatiebeleid. Met de Blue Deal wil de Vlaamse Regering immers komen tot een hogere waterbeschikbaarheid en efficiënter watergebruik. Voor de hogere waterbeschikbaarheid is het herstel van infiltratie en natte natuur prioritair om te zorgen voor meer klimaatbuffers.

De lokale besturen zijn volgens de minister cruciale partners in dit beleid, en de minister verwees dan ook naar de vele instrumenten binnen de Blue Deal die mikken op samenwerking met en ondersteuning van de lokale besturen zoals de verschillende projectoproepen en de opmaak en uitwerking van hemelwater- en droogteplannen.

Ze herinnerde eraan dat de hervorming van de watersector nog op de agenda staat, en dat die mee zou moeten zorgen voor een beperking van de doorlooptijden. Daarnaast was ze ook verheugd dat het groenblauwpeil werd gelanceerd om meer burgers te betrekken bij het beleid en hen te sensibiliseren en informeren.

De minister eindigde met een oproep aan de aanwezigen om de groeiende uitdagingen aan te pakken door de kansen te omarmen. Ze vroeg daarbij aan de lokale besturen om meer ruimte te voorzien voor water, om meer innovatie in te zetten, beter samen te werken en vooral: om in actie te treden.

Steven Van den Broeck van de Vlaamse Milieumaatschappij heeft getoond hoe de Europese doelstellingen concreet worden doorvertaald naar haalbare reductiedoelen voor de rioolbeheerders. Met het voorliggende plan willen we naar 91% zuiveringsgraad gaan, maar hiervoor zal de sector extra middelen nodig hebben als we die doelen ook effectief willen realiseren.

Vincent Wolfs, voorzitter van Werkgroep 2+3 van VLARIO heeft het groenblauwpeil voorgesteld en alle deelnemers van de VLARIO-dag uitgenodigd om deze tool te gebruiken. VLARIO, de Vlaamse Confederatie Bouw en het Departement Omgeving hebben dit instrument samen ontwikkeld waarmee iedereen kan nagaan hoe een woning of perceel scoort op blauwe en groene elementen. Deze online tool kan met concrete tips ook helpen om een perceel klimaatbestendiger te maken.

In het gesprek tussen professor Patrick Willems (voorzitter VLARIO) en Victor Dries (kabinet minister Demir) was het eerste gespreksonderwerp ontharding en groenblauwe inrichting, naar aanleiding van de discussies over de (onwettig) verharde voortuinen in Lier. De [burgemeester van Lier](#) aldaar benadrukte in een filmpje de nood aan handhaving van de regels, maar ook de ambitie om te werken aan een structureel ruimtelijk transformatietraject, in samenwerking met de bewoners. Professor Willems benadrukte de noodzaak om meer water te infiltreren en dat liefst zo dicht mogelijk bij de bron, en op een natuurlijke manier. Vergroening van de (openbare) ruimte biedt immers het meeste mogelijkheden om 'werk met werk' te maken en stappen vooruit te zetten inzake biodiversiteit, creëren van schaduw, tegengaan van de hittestress, verbeteren van de luchtkwaliteit en vooral het creëren van een aantrekkelijke leefomgeving voor de bewoners.

Victor Dries drukte zijn appreciatie uit voor de daadkracht van de burgemeester. Het is belangrijk dat lokale besturen de uitdagingen aanpakken. Hemelwater- en droogteplannen mogen geen afvinklijstjes worden, maar zouden moeten leiden tot samenwerkingen met de actoren. De uiteindelijke ambitie mag daar hoog liggen. Een uitgangspunt zoals 'geen druppel verlaat het grondgebied' kan zorgen voor meer creatieve oplossingen.

Volgens professor Patrick Willems is zo'n ambitie niet alleen nodig, maar ook technisch haalbaar en bestaan er tal van goede voorbeelden waarbij ontwerpers invulling geven aan zulke doelstellingen (bv. www.blauwgroenvlaanderen.be). Victor Dries benadrukte dat er veel stimulerende instrumenten zijn in de Blue Deal, die moeten vooral ingezet worden om ambitieuze leertrajecten te ondersteunen, waarvan de resultaten dan breder toegepast kunnen worden. Ook de regelgeving zal aangepast worden. Er zullen meer verplichtingen en incentives komen op dit vlak. Hij kijkt uit naar de resultaten van het denkwerk over de infiltratiebonus. Tegelijk wil het kabinet ook kijken naar bestaande regelgeving in de weg staat van creatieve oplossingen. Victor Dries wees uitdrukkelijk op de nood om verdienmodellen te creëren voor grijswater- en hemelwatergebruik, en verwelkomt alle suggesties die daaraan kunnen bijdragen.

Een tweede gespreksonderwerp was het circulair watergebruik, ingeleid door de [burgemeester van Ledegem](#), die wees op de positieve ervaringen met decentrale waterzuivering door plantenfilters en pleitte voor meer flexibiliteit bij subsidiëring van zulke initiatieven. Professor Patrick Willems duidde de noodzaak om veel meer in te zetten op circulair watergebruik. Vlaanderen heeft een lage waterbeschikbaarheid en we komen dan ook snel in de problemen tijdens lange periodes van droogte. Er is dan simpelweg te weinig water voor de behoeften. De professor ziet twee belangrijke pistes: meer hemelwater bijhouden en meer water hergebruiken.

Victor Dries sloot aan met de boodschap dat water te kostbaar is om er 'lineair' mee om te gaan. Hij herinnerde eraan dat er veel is ingezet op individuele regenwateropvang, en ziet dus vooral perspectief in opschaling en samenwerking: collectieve opvang, gekoppelde buffers en decentrale opzuivering kunnen zorgen voor meer hergebruik op een rendabele manier. Ook voor het hergebruik van afvalwater zijn er tal van opportuniteiten, zoals veel bedrijven aantonen.

Wat betreft de technische haalbaarheid wees professor Patrick Willems op de grootteordes inzake waterverbruik in Vlaanderen. Uit de waterbalans blijkt dat de totale watervraag in Vlaanderen ongeveer 900 miljoen m³ per jaar bedraagt. De hoeveelheid regenwater die wordt afgevoerd via de riolering bedraagt 300 tot 400 miljoen m³ per jaar. Het effluent van de RWZI's is ongeveer 800 miljoen m³ per jaar. Er zijn dus opportuniteiten, maar ze zijn niet altijd evident om technische of economische redenen. Hij wees ook op de noodzaak om voldoende water te blijven voorzien voor de beken en rivieren zelf, de zogenaamde e-flows.

Victor Dries wees op de grote rol van de lokale besturen in deze. De individuele verplichtingen inzake hemelwater kunnen in veel gevallen beter overgedragen worden en gebundeld in grotere projecten die een hogere efficiëntie bereiken. Hij zag veel goede initiatieven bij lokale besturen en wees op de grote hefboomen die deze besturen hebben als vergunningverlenende overheid: de steden en gemeenten hebben veel instrumenten in handen, maar daardoor ook een grote verantwoordelijkheid.

Professor Patrick Willems benadrukte ook het verbeterpotentieel bij bronbemalingen, waarvan volgens ramingen 80-90% nog steeds naar de riolering zou gaan. Water retourneren blijft de eerste optie. Het water ter beschikking stellen voor lokaal hergebruik kan interessant zijn, maar als het om beperkte volumes gaat en de overloop van de buffer op de riolering aangesloten blijft, is het een maat voor niets.

Als afsluiter van dit onderdeel werd ook het belang van innovatie aangehaald. Victor Dries herinnerde aan de [oproep groenblauwe dooradering](#) waarin 15 miljoen euro subsidie voorzien is, en waarvoor de lat hoog zou worden gelegd omdat men vooral wil inzetten op projecten waarvan veel kan geleerd worden. Een oproep voor kleinere projecten zal volgen. Naar aanleiding van de oproep van de burgemeester wees professor Patrick Willems ook op de vele innovaties op het vlak van decentrale zuivering, dat biedt potentieel in het versnipperde Vlaanderen. Victor Dries benadrukte ook de nood aan investeringen in innovatie door de bedrijven zelf, omdat zij ook voor een groot deel de economische risico's van watertekorten dragen. Hij benadrukte het belang van partnerships.

Het derde gespreksonderwerp handelde over de doorlooptijden van projecten en de financiële steun voor steden en gemeenten. De [burgemeester van Zemst](#) wees er in haar bijdrage op dat de huidige doorlooptijden niet te verantwoorden zijn en vroeg om acties om dit probleem aan te pakken.

Op de vraag of er meer toezicht moet komen op de besteding van de middelen uit de saneringsbijdragen door de gemeenten en intercommunales, herinnerde Victor Dries aan de opdracht uit het regeerakkoord om in te zetten op responsabilisering, door meer te focussen op doelstellingen en minder op voorschriften. Dat moet leiden tot meer vrijheid, maar ook meer verantwoordelijkheid. De besteding van het geld van de belastingbetaler moet leiden tot investeringen in zuiver water, waarbij transparantie, en dus toezicht, noodzakelijk is.

Professor Patrick Willems adviseerde de gemeenten om vooral geen enkele kans verloren te laten gaan. Projecten bieden opportuniteiten om waterrobuuster te worden, en die moeten meer gegrepen worden. De ambitie mag en moet daarbij hoger: 95% van het regenwater hergebruiken of infiltreren is haalbaar en zorgt ervoor dat enkel nog water wordt afgevoerd tijdens zeer intense buien. Kansen zouden systematisch moeten worden gegrepen, en door een budgettaire spreiding in de tijd en cofinanciering kan de haalbaarheid gegarandeerd worden.

Victor Dries herinnerde aan de initiatieven om de coördinatie tussen de bovenbouw en onderbouw te verbeteren. De samenwerking met andere partijen moet verder verbeteren en daar wordt aan gewerkt. Aquafin heeft de opdracht gekregen om als 'matchmaker' op te treden. Hij vroeg echter ook om meer creatief te denken en zich niet blind te staren op de koppeling met de bovenbouw. Als duidelijk is dat de wegbeheerder de komende decennia geen plannen heeft, kan gekeken worden naar decentrale oplossingen zoals in Ledegem.

Als slotboodschap vroeg Victor Dries aan de sector om meer ambitie aan de dag te leggen, te durven dromen en het technologisch potentieel dat er is, in samenwerking met partners in de praktijk te brengen. Professor Patrick Willems herhaalde de oproep om geen enkele kans verloren te laten gaan: door nu slim te investeren in waterrobuustheid, kunnen we veel voordelen boeken.

Na de pauze werd er dieper ingegaan op de uitdagingen voor de lokale besturen inzake de opmaak van de hemelwater- en droogteplannen enerzijds en het assetmanagement anderzijds. De voorbije jaren is het inzicht gegroeid dat we anders moeten omgaan met ons hemelwater. Een hemelwater- en droogteplan met een integrale visie over waar en hoe we het hemelwater in een gebied zoveel mogelijk ter plaatse infiltreren of hergebruiken, bufferen en pas als laatste stap vertraagd afvoeren, draagt hiertoe bij. De Blue Deal stelt dat een gemeente vanaf 2024 enkel nog toegang heeft tot watergerelateerde subsidies als zij beschikt over een voldoende ambitieus hemelwater- en droogteplan. Om gemeentebesturen hierbij te ondersteunen heeft de CIW een blauwdruk uitgewerkt die op de VLARIO-dag in primeur werd voorgesteld door Kathleen Van Dorslaer van de provincie Antwerpen en lid van de Vereniging Vlaamse Provincies (VVP).

Deze blauwdruk geeft verduidelijking bij de inhoud van een hemelwater- en droogteplan, het te doorlopen proces voor de opmaak en goedkeuring ervan en de doorwerking naar het lokale beleid en initiatieven op het terrein. Ook inspirerende goede praktijken komen aan bod.

Daarna was het woord aan Danny Verhulst als voorzitter van de Werkgroep asset management van VLARIO. Tegen 2027 moeten de verschillende gemeentes en rioolbeheerders duidelijke stappen in asset management gezet hebben. Een belangrijke verplichting in deze is het toekennen van de nodige risicoprofielen aan de rioleringen en het opmaken van een eerste inspectieplan. Met dit inspectieplan moet tegen 2027 zo'n 40% van het rioleringsnetwerk in Vlaanderen een (voor)inspectie gekregen hebben. Hiervoor werden minimale normen en standaarden opgesteld die als leidraad moeten dienen.

Tot slot gaf Carl Verelst als voorzitter van de Werkgroep projectmanagement een antwoord op de vraag: "Krijg ik een riolerings-en infrastructuurproject deze legislatuur nog gerealiseerd?". Dit is een onderwerp dat al enkele jaren op de agenda van de VLARIO-dag staat omdat iedereen ervan overtuigd is dat deze doorlooptijden echt wel ingekort kunnen en moeten worden. Hij gaf enkele voorbeelden waaruit blijkt dat we al stappen in de goede richting hebben gezet, maar we zijn er zeker nog niet. Daarom zal de Werkgroep projectmanagement de vinger aan de pols blijven houden en deze thematiek van kortbij opvolgen. Hij concludeerde dat we allemaal samen in de mooiste sector werken met heel zichtbare resultaten en waar we fier op zijn en moeten blijven. Laat ons er dan ook alles aan doen dat onze opvolgers dat met even veel plezier en overgave kunnen blijven doen.

Nadien volgde nog de uitreiking voor de VLARIO-innovatieprijs in de categorieën VISIE & CONCEPT en TECHNOLOGIE. Nadat de genomineerden hun innovatie konden voorstellen aan het publiek konden de deelnemers hun stem uitbrengen.

De winnaars zijn:

- Voor de categorie visie en concept: Pilotproject [klimaatrobuuste Marnixwijk](#) door Aquafin en Gemeente Overijse.
- Voor de categorie technologie: [Thiotube](#) uit Thiocrete (circulaire zwavelbeton) door De Bonte Group/ Thio Materials.

STUDIEDAGEN

VLARIO organiseerde ook in 2021 enkele studiedagen en webinars voor de sector:

- 15/01 Webinar VCB: Keuring riolering en wijzigingen (gastspreker)
- 23/02 Webinar NAV: KLIMMAX H2O (gastspreker)
- 26/02 Webinar provincie Antwerpen: Omgevingshinder bij een bouwwerk (gastspreker)
- 5/03 Webinar provincie Antwerpen: Beleidskader wateradvies (gastspreker)
- 11/03 Webinar VCB: Hergebruik water in en rond gebouwen (gastspreker)
- 25/03 Webinar: Handleiding KPR-systeem en modules
- 30/03 Webinar VCB: Afkoppelen van regenwater en afvalwater (gastspreker)
- 20/04: Webinar: Handleiding KPR-systeem en modules
- 15/06: Webinar: Bemaling voor lokale besturen
- 30/09 Studiedag Aquarama: Decentrale waterzuivering, circulaire economie en innovatieprijs
- 20/10 Webinar: Bronbemaling
- 22/10 Infosessie NAV: Klimaat (gastspreker)
- 25/10 Webinar: Errata SB250
- 15/11 Infosessie NAV: Klimaat (gastspreker)
- 22/11 Infosessie NAV: Klimaat (gastspreker)

Alle informatie over onze komende studiedagen vindt u op onze website bij activiteiten. De presentaties zijn steeds terug te vinden op het ledengedeelte.

#WEETIKVEEL

VLARIO werd gevraagd om mee te werken aan het programma ‘#weetikveel’ op EEN voor een aflevering over het riool. Dit was de uitgelezen kans om alle weetjes over het riool in de brede zin van het woord kenbaar te maken aan de Vlaamse bevolking. VLARIO directeur Wendy Francken is hiervoor in gesprek gegaan met Kobe Ilsen en heeft samen met hem de opleiding ‘Veilig betreden van riolen’ gevolgd.

In deze uitzending werd op een laagdrempelige manier uitgelegd waar het afvalwater naartoe stroomt en waarom een goede aanleg van cruciaal belang is.

U kan de aflevering herbekijken via ons [YouTube-kanaal VLARIO Kenniscentrum](#).

Z-WATER (KANAAL Z)

De klimaatverandering wordt steeds meer tastbaar, ook bij ons. Denk maar aan langere periodes van droogte of hevig onweer, met wateroverlast tot gevolg. Wat kunnen lokale overheden, bedrijven en particulieren doen voor een beter waterbeheer en efficiënter waterverbruik? De antwoorden op deze vragen werden gegeven in de vierde sessie van Z-Water via een 10-delige reeks.

Deze vierde reeks werd opgemaakt i.s.m. De Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Confederatie Bouw, Aquafin, De Watergroep, De Bonte, DSSV, Steinzeug-Keramo, Kumpen en Sweco. U kan de afleveringen herbekijken op ons Youtube Kanaal VLARIO Kenniscentrum of via www.vlario.be/actueel/#z-water.

We bereikten hiermee ongeveer 1,15 miljoen kijkers. In de kerstvakantie werd deze reeks heruitgezonden, wat nog eens goed was voor een bereik van bijna 1,48 miljoen kijkers.

VLARIO en haar partners zijn zeer tevreden met deze kijkcijfers en wij hopen hiermee ons steentje bij te dragen om het bewustzijn van voor water te verhogen en dit thema water een breder draagvlak te geven. VLARIO wil dit permanent onder de aandacht houden en samen blijven verder werken aan zuiver water. #samenvoorzuiverwater.

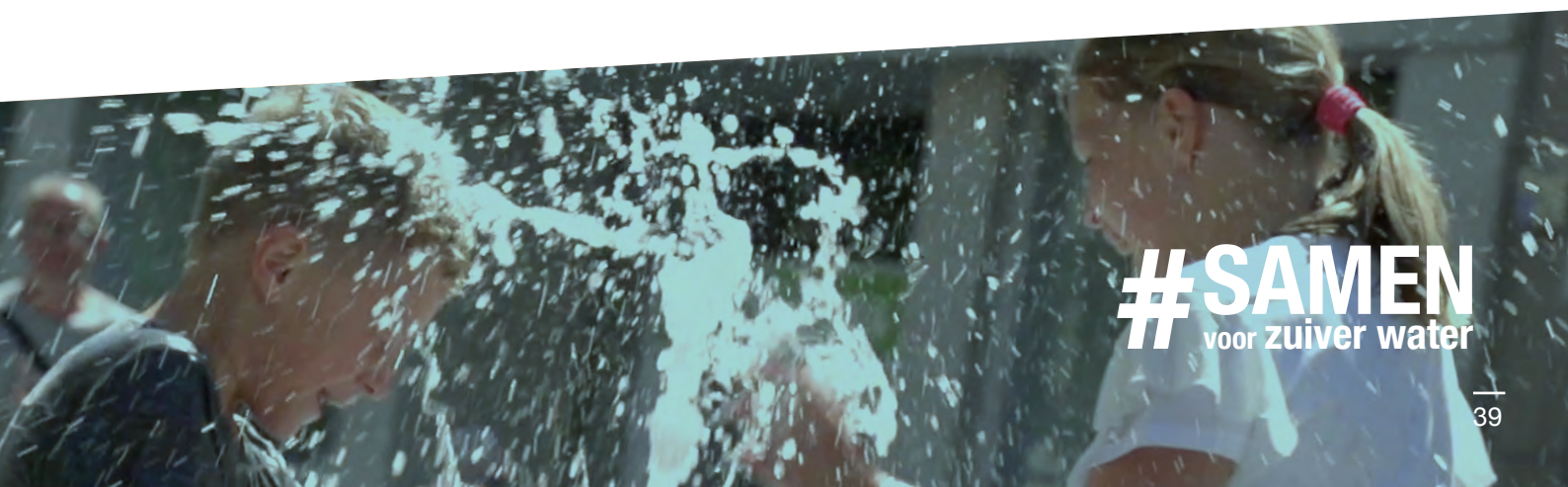
6. VERTEGENWOORDIGING VAN VLARIO IN EXTERNE ORGANISATIES

De kennis en expertise van VLARIO wordt ook in externe organisaties en activiteiten ingezet. Zo levert VLARIO een actieve bijdrage aan diverse hoofdstukken van het Standaardbestek 250. Deelname aan diverse adviesraden van BCCA, Copro en Probeton wordt steevast voorzien door de technisch expert van VLARIO. Aan het OCW en B-IWA wordt eveneens een actieve bijdrage geleverd.

VLARIO maakt ook deel uit van verschillende projectgroepen van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). VLARIO is verheugd dat ze sinds begin 2021 een actieve bijdrage kan en mag leveren aan diverse projectgroepen. Zo is VLARIO actief lid van het communicatieplatform Waterbesparing en Droogte, Integrale klimaatbestendige water- & droogtetoets, Hemelwater- en droogteplannen, Uitrol aangepaste informatieplicht, Aanpak olieverontreiniging, Platform EU & Water, Decentrale zuivering en Circulair water. VLARIO pleit al jaren voor de infiltratiebonus en is zelf ook de trekker van de CIW-projectgroep Infiltratiebonus.

Met de diverse VLARIO-werkgroepen proberen we concrete en praktische input te leveren aan de verschillende projectgroepen.

Meer informatie over de vertegenwoordigingen van VLARIO in externe organisaties vindt u op www.vlario.be/overons.

7. VLARIO IN EUROPA

VLARIO bouwt haar contacten in Europa stelselmatig verder uit en wil bestaande contacten zoveel mogelijk versterken. Enerzijds om onze eigen werkgroepen beter te kunnen funderen en inspireren, anderzijds om ook onze meningen in de Europese context naar voor te brengen. Ook in 2021 heeft VLARIO haar Europese contacten sterk onderhouden en verder uitgebouwd, hetzij voornamelijk online. De noodzaak aan deze samenwerking en wisselwerking blijft groeien.

EWA

Er zijn verschillende Europese richtlijnen en verordeningen die een (in)directe impact hebben op het water- en rioolbeheer in Vlaanderen.

Ten eerste is er de Richtlijn Stedelijk Afvalwater die momenteel wordt herzien. Medio 2022 komt de Europese Commissie met een wetgevend voorstel om deze richtlijn te herzien. Een eerdere evaluatie toonde aan dat er nog uitdagingen zijn rond overstorten. Bij hevige regenval komt nog te veel afvalwater zonder passende behandeling in de waterlopen terecht, wat alleen maar meer belangrijk wordt door klimaatverandering. Ook de sanering van afvalwater in het buitengebied vraagt de nodige aandacht.

Daarnaast legt de EU Green Deal nog een aantal bijkomende uitdagingen op tafel: micropolluenten (o.a. farmaceutische stoffen) verwijderen en energie- en grondstoffen terugwinnen in rioolwaterzuiveringsstations. Ook volksgezondheid komt aan bod: Hoe kunnen we pandemieën voorkomen door beter afvalwatertoezicht?

Ook zijn er financiële implicaties omwille van de taxonomy regelgeving. Hierover zal het komend jaar meer communicatie volgen.

Vergeet ook zeker niet de geformuleerde uitdagingen richting digitalisering en de eisen die er vanuit Europa op de lidstaten gaan afkomen.

Kortom, het is van cruciaal belang dat we deze Europese ontwikkelingen van nabij opvolgen.

VLARIO directeur Wendy Francken werd in 2021 verkozen tot vice-president van de European Water Association. Via de European Water Association houdt VLARIO de vinger aan de pols over de Europese wetgevende initiatieven. Ook via de deelname in de EU Water Alliance is er overleg met overige Europese waterorganisaties om zo samen het thema Water hoog op de Europese agenda te houden.

Meer informatie over de vertegenwoordigingen van VLARIO in Europa vindt u op www.vlario.be/overons.

8. WAT GEBEURT ER IN DE VLAAMSE WATERSECTOR?

EEN AMBITIEUS HEMELWATER- EN DROOGTEPLAN VOOR ELK LOKAAL BESTUUR

Door Kathleen Van Dorslaer, voorzitter CIW projectgroep Hemelwater- en droogteplannen & beleidsadviseur dienst Integraal Waterbeleid provincie Antwerpen

Dat we anders moeten omgaan met het hemelwater is inmiddels bij iedereen duidelijk. En dat iedereen, van burgers tot bedrijven en overheden, een steentje (of zeg maar steen) moet bijdragen om de strijd aan te gaan tegen waterschaarste en wateroverlast ook. Maar hoe beginnen lokale besturen hier nu aan? Wel, laat de opmaak van een ambitieus hemelwater- en droogteplan al een zeer goed vertrekpunt zijn.

De CIW projectgroep hemelwater- en droogteplannen, waar VLARIO lid van is, heeft zich in 2021 niet alleen gebogen over de inhoud van een hemelwater- en droogteplan. Ook het opmaakproces, de vertaling ervan naar het lokale beleid en de initiatieven op terrein kregen aandacht. Het resultaat is een praktische blauwdruk die op 21 september 2021 het levenslicht zag.

Bijzonder aan het plan is de integrale benadering, waarbij verschillende stakeholders samen onderzoeken waar en hoe men hemelwater in de gemeente ter plaatse kan houden of hergebruiken, infiltreren, bufferen en als laatste stap vertraagd afvoeren. Waarbij niet alleen naar risico's en kwetsbaarheden wordt gekeken, maar ook naar kansen en win-wins voor biodiversiteit, circulair watergebruik en een kwalitatieve leefomgeving. Hierbij dient minimaal gestreefd te worden naar de vooropgestelde doelen in de blauwdruk (zie figuur).

Figuur: Ladder van Lansink die minimaal moet gevolgd worden voor afwatering van verharde en onverharde oppervlaktes. De visie en acties moeten daarnaast minimaal voldoen aan de geldende buffer- en infiltratienormen.

Een belangrijk verschil met de voormalige hemelwaterplannen is o.a. de bepaling van streefcijfers voor het vast te houden volume afstromend hemelwater van onverharde oppervlaktes. Lokale besturen kunnen, in samenwerking met de verschillende open ruimte spelers, met deze cijfers aan de slag en onderzoeken waar en hoe de afstroom van dit water kan vermeden worden. Een belangrijke bronmaatregel in de strijd tegen waterschaarste!

Met een hemelwater- en droogteplan hebben lokale besturen iets functioneels en bruikbaar bij de hand als ze beslissingen moeten nemen over o.a. de aanleg of vernieuwing van gemeentelijke infrastructuur, een omgevingsvergunning of hun ruimtelijke planning.

Watergerelateerde subsidies dankzij een hemelwater- en droogteplan

De Blue Deal van de Vlaamse Regering stelt dat elke gemeente in 2024 moet beschikken over een ambitieus hemelwater- en droogteplan om aanspraak te kunnen maken op watergerelateerde subsidies. De projectgroep voorziet enkele scenario's voor de subsidieregeling. Deze worden begin 2022 voorgelegd aan Minister Demir.

DECENTRALE ZUIVERING EN CIRCULAIR WATER: WELKE OPPORTUNITEITEN ZIJN ER VOOR DE LOKALE BESTUREN

Door Maarten Everaert, manager Beleidsoverleg integraal waterbeheer bij Aquafin

Binnen de CIW is een projectgroep gestart die de mogelijkheden van centrale, decentrale en individuele zuiveringsoplossingen in het buitengebied verkent, en dat op een wetenschappelijk onderbouwde en praktijkgerichte manier. VLARIO maakt via werkgroep 4 integraal deel uit van dit project.

Het eerste werkveldoverleg van de projectgroep vond plaats op 13 december 2021. Aan lokale besturen, rioolbeheerders en studie bureaus zullen handvatten aangereikt worden om hen te helpen de juiste keuzes te maken, afgestemd op de lokale omstandigheden.

Momenteel wordt het afvalwater van circa 400.000 gezinnen in het buitengebied nog niet gezuiverd. De vervuilingdruk daarvan op onze beken en rivieren is hoog. De bedoeling is om met de gedeelde kennis en innovatie de sanering van het buitengebied aanzienlijk te versnellen. Nieuwe technische oplossingen en kennis zijn een hefboom om die versnelling te realiseren. Aanvullend zullen beleidsaanbevelingen voorzien worden om innovatie te stimuleren en hindernissen weg te werken.

Voor meer informatie contacteer griet.defloor@aquafin.be.

UITVOERINGSCERTIFICATIE

Door Pieter De Winne, voorzitter stuurgroep Uitvoeringscertificatie en afdelingshoofd Wegenbouwkunde AWW

Een goed product is de eerste stap naar een goed eindresultaat. Maar daarmee houdt het niet op: ook een perfecte uitvoering is noodzakelijk om te komen tot een kwalitatief project. Daarom hebben een aantal publieke bouwheren en aannemersfederaties het initiatief genomen om het vertrouwen in de conformiteit van een uitvoering te laten bevestigen via uitvoeringscertificatie.

Sinds 1 januari 2022 schrijven verschillende Vlaamse bouwheren (Agentschap Wegen en Verkeer, Aquafin, Farys, ...) de uitvoeringscertificatie voor. Ze doen dit door in het bijzonder bestek te verwijzen naar de website <https://www.execert.be>. In de tabel op deze website kan gevonden worden welke uitvoeringscertificaties van kracht zijn op het uiterste tijdstip voor ontvangst van de offertes. De overzichtstabel op die pagina wordt steeds up-to-date gehouden.

Ten minste dertig dagen voor de aanvang van de uitvoering dient de aannemer het certificaat van de betreffende uitvoerder over te maken aan de bouwheer. De geldigheid van een certificaat kan steeds via de zoekfunctie teruggevonden worden via [execert.be](https://www.execert.be) of op de website van de certificeringsinstelling.

Een opdrachtgever mag van een uitvoering, gerealiseerd onder een uitvoeringscertificaat, verwachten dat deze gebeurt volgens een door de sector overeengekomen kwalitatieve manier en dat deze beantwoordt aan een reeks eisen die door die sector als relevant worden beschouwd voor de kwaliteit van de uitvoering.

Dankzij de uitvoeringscertificatie:

- Kan de bouwheer verwachten dat de uitvoering gebeurt op een kwalitatieve manier;
- Kunnen de ontwerper en de architect hun aandacht toespitsen op hun kerntaken;
- Beschikt de hoofdaannemer over een voldoende vertrouwen dat hij met kwaliteitsvolle uitvoerders werkt;
- Geniet de uitvoerder het noodzakelijk vertrouwen in zijn geleverde diensten.

De initiatiefnemers (AWV, Farys, Aquafin, Infrabel, Bouwunie, Vlawebo, SPW, VLARIO, BCCA en COPRO) zijn ervan overtuigd dat de uitvoeringscertificatie zal bijdragen aan de kwaliteit van specifieke, technische, kritische uitvoeringen in de bouw.

CIW GAAT VOOR NIEUWE MANIER VAN SAMENWERKEN

Door Bernard De Potter, administrateur-generaal van de Vlaamse Milieumaatschappij en voorzitter van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)

In 2021 kreeg de vernieuwde CIW-werking vaste voet aan grond.

Klimaatverandering, grondstoffenschaarste, digitalisering, verstedelijking, ... maatschappelijke en economische evoluties gaan alsmat sneller. Als individuele organisatie of bedrijf is het niet evident om hierop een gepast antwoord te vinden. Afhankelijk van hoe we die vraagstukken benaderen - ieder voor zich of samen - blijven we vastlopen of komen we tot innovatieve oplossingen. De wateruitdagingen in Vlaanderen hebben meer dan ooit een gezamenlijke, integrale en ambitieuze aanpak nodig.

Om die reden besliste de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) om haar werking over een andere boeg te gooien. We kozen voor een partnerschap dat gedeelde verantwoordelijkheid en co-creatie nastreeft en waarbij we alle betrokkenen binnen het waterlandschap samenbrengen via projectwerking en platformwerking, twee belangrijke pijlers van de vernieuwde CIW.

Als kenniscentrum en overlegplatform voor hemelwater- en afvalwaterbeheer in Vlaanderen is VLARIO een logische gesprekspartner in verschillende projecten en platformen.

Platformwerking: samen grenzen verleggen

Met de platformwerking kiezen we voor een meer open samenwerking. Eén die talenten en expertise over organisatiegrenzen heen verbindt om zo een antwoord te kunnen bieden op complexe of actuele vraagstukken. Het is een plek waar we kennis en expertise uitwisselen, nieuwe ideeën aftoetsen, kansen verkennen en samenwerkingsverbanden opzetten.

Voor vijf waterthema's neemt de CIW het voortouw: (1) onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2) circulair watergebruik, (3) data en digitalisering, (4) Europees waterbeleid en (5) communicatie. Dit zijn alle thema's die de watersector sterk aanbelangen en die dus ook connecteren met het werkveld van VLARIO. Denk maar aan het Europese waterbeleid. Zo zit VLARIO als EWA-partner (European Water Association) mee aan tafel binnen het Europaplatform, waar we elkaar informeren over de waterdossiers die op de gesprekstafel van Europese fora liggen en over de visies en standpunten van de verschillende partijen, zodat we vanuit Vlaanderen nog meer met één stem kunnen spreken.

Projectwerking: samen verantwoordelijkheid opnemen

Nog meer dan de platformwerking staat bij de projectwerking co-creatie centraal. Proper, voldoende en veilig water is immers niet enkel een verantwoordelijkheid van waterbeheerders en overheden, maar van de hele samenleving. Vanuit dat principe gaan we binnen de projectwerking aan de slag.

We zetten samen de prioriteiten uit, bekijken welke partners betrokken zijn en wie aan zet is. En dat hoeft niet altijd een waterbeheerder of Vlaamse overheidsdienst te zijn. Met de projectwerking willen we de eerder passieve aanpak waarbij sommige partners enkel van aan de zijlijn participeren, overstijgen.

De blauwdruk voor hemelwater- en droogteplannen, het klimaatbestendig maken van de hemelwaterverordening, onderzoek naar de haalbaarheid van een infiltratiebonus en de mogelijkheden van decentrale waterzuiveringsconcepten zijn maar enkele voorbeelden van projecten waar de watersector een trouwe gesprekspartner is, of zelfs voortrekker. Zo nam VLARIO het initiatief voor de projectgroep Infiltratiebonus die de haalbaarheid en randvoorwaarden van een infiltratiebonus, als instrument om infiltratie van hemelwater te stimuleren, onderzoekt.

Na één jaar projectwerking hebben we onlangs een balans opgemaakt. Daaruit blijkt dat de projectwerking een impuls gegeven heeft aan de samenwerking binnen het integraal waterbeleid. Het valt ook op dat steeds meer diverse onderwerpen binnen de projectwerking opgepakt worden. Een signaal dat we met de vernieuwde CIW een goede keuze gemaakt hebben.

Wie meer wil weten over de vernieuwde CIW-werking, kan steeds terecht op www.integraalwaterbeleid.be.

9. KEURING PRIVÉWATERAFVOER EN KWALITEITSBORGING

WERKING

De keuring van de privéwaterafvoer is al verplicht sinds 1 juli 2011. VLARIO ontwikkelde hiervoor een database en keursysteem waarin alle keuringen opgeslagen worden en raadpleegbaar zijn voor de gemeenten/rioolbeheerders. VLARIO is geaccrediteerd door Belac voor IEC/ISO 17020 type A om de kwaliteit van de keuringen te waarborgen. De door VLARIO opgeleide keurders gebruiken een digitale toepassing voor de opmaak en opvolging van de keuringsrapporten.

De gemeenten/rioolbeheerders die inschrijven op het KPR-systeem krijgen toegang tot de database. De jaarlijkse rapportering aan de VMM over de keuring is hier ook in voorzien. Hier kan per gemeente nagegaan worden hoeveel keuringen uitgevoerd werden, welke conform/niet-conform zijn alsook de stedenbouwkundige overtredingen (bv. infiltratievoorziening is te klein of geen hergebruik regenwater).

Sinds 1 januari 2021 is het nieuw Algemeen Waterverkoopreglement van toepassing. Hierin werd er veel gewijzigd aan de keuring. De richtlijnen m.b.t. de keuring zoals de afkeurcriteria, uitzonderingen op afkoppelen regenwater, correcte aansluitingen op RWA en DWA vindt u op www.vlario.be/keuring/richtlijnen-keuring. Voor de burger werd er een informatiebrochure opgemaakt die personaliseerbaar is door de gemeenten/rioolbeheerders.

MODULE OPVOLGING EN HANDHAVING

De rioolbeheerder is verantwoordelijk voor het opvolgen van de keuringen. In 2021 lanceerde VLARIO de nieuwe module opvolging en handhaving binnen het KPR-systeem om keuringen beter op te volgen en bij te houden welke acties er voor een dossier zijn toegepast. Deze acties maken ook mee onderdeel uit van de nieuwe rapportering aan de VMM. De module is ook nuttig voor gemeenten voor de opvolging van stedenbouwkundige overtredingen waarvoor geen afkeur gegeven kan worden. Indien er geen gevolg gegeven wordt aan de aanmaningen die verzonden werden door de rioolbeheerder dient de gemeente verdere handhaving toe te passen. Ook deze acties kunnen overzichtelijk bijgehouden worden in de module.

VLARIO heeft overleg met het Departement Omgeving om de watergerelateerde gegevens van de omgevingsvergunning automatisch te kunnen uitwisselen. In de toekomst streven we ernaar dat de vereisten van de omgevingsvergunning automatisch ingevuld staan in het keuringsformulier. Op deze manier kan de keurder ter plaatse aftoetsen of hetgeen vereist is ook aanwezig is. Handhaving zal bijgevolg voor gemeenten/rioolbeheerders nog makkelijker zijn.

Via de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) is meer informatie beschikbaar over handhaving via <http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/handhaving>.

STATISTIEKEN

In totaal voerden VLARIO-keurders sinds de invoering van de keuring op 1 juli 2011 meer dan 122.000 VLARIO-keuringen uit. In 2021 werden 17.112 keuringen uitgevoerd waarvan 56% i.k.v. nieuwbouw, 40% i.k.v. een afkoppelingsproject, 3% voor nieuwe aansluitingen en 1% voor de plaatsing van een IBA.

Van de 17.112 keuringen blijkt dat 9% niet-conform is. Hierbij zijn 4,8% van de keuringen niet-conform i.k.v. nieuwbouw en voor afkoppelingen ligt het percentage hoger en zijn 15% van de keuringen niet-conform.

Kwaliteitsborging van de keurders is een belangrijke taak van VLARIO. In 2021 werden 81 (33%) keurders gecontroleerd in kader van een witnessing.

De meest voorkomende oorzaken voor een niet-conform attest blijft in de zone 'collectief te optimaliseren buitengebied' (zone waar nog geen riolering aangesloten is op een RWZI) dat de septische put niet geplaatst is of het grijs water hier niet mee op aangesloten is.

Een tweede oorzaak waarom een keuring niet-conform is blijft de foutieve aansluiting van terrassen, balkons en inritten naar garages of kelders. Men denkt vaak dat hier sprake is van verontreinigd regenwater waardoor de aansluitingen foutief op het afvalwater gebeuren.

Om foutieve aansluitingen te vermijden is er het overzichtsdokument voor architecten en ontwerpers.

Alle informatie en richtlijnen over de keuring vindt u op www.vlario.be/keuring.

10. LEDENLIJST

AAMOV milieud advies
Aaro Topo
ABrio Rioolrenovatie
ACEG
Aclagro
Aco Passavant
AdvenioZ
Adviesbureau Schrijvers
Aggeres
AGSO Knokke-Heist
AkaNova
Alaers & Goetstouwers
Algrozo
Alkern Vor Beton
Alpha Studieburo
AMIBLU France
Antea Belgium
Aqua Purus
Aquadvice
AQUAFIN
AquaFlanders
ARCADIS Belgium
Architect Maes Luc
Artstone
Astro-plan - Ingenieursbureau
Atelier ruimtelijk advies
Audoorn & Co
AVK Belgium
BAG-Macben
BCCA
BelleAqua
Besix Infra
Beton De Clercq
Betonfabriek De Bonte
BLEIJKO
BONTEXGEO
Boralit
Bouwunie
Bureau Cnockaert
Buresco
C3K Bouwchemie
C4 SEWER
Camspector
CCI Leidingsystemen
Coconsulting
Coenen Jaak
COFRAX
Colas Noord
Conductus
Copro
D+A
DC Geomatica
De Brée Solutions
De Clippel Jan
De Neef Grace - GCP
De Saegher en Zoon
De Vijfde

De Vlaamse Waterweg
De Watergroep
Demula
Dentant
Derudder Cleaning
Deschacht Plastics Belgium
Disoma
DSSV
Durot
Duynslaeger & Co
Dyka Plastics
Ebema
Ecobeton water technologies
EJ Benelux Acces Solutions
ELSCOLAB
Elta
Enerdo
Envisol Benelux
Esher Milieu-Advies
Eurodal
Evolta
Farys
FEBE B.
Fluvius System Operator
Fondatel Lecomte
Fränkische Rohrwerke
Frans Bruggeman Maes
G Theuns & Zn
Gebruers Ruimingswerken
Gemeentebestuur Aalter
Gemeentebestuur Affligem
Gemeentebestuur Anzegem
Gemeentebestuur Ardoois
Gemeentebestuur Arendonk
Gemeentebestuur As
Gemeentebestuur Assenede
Gemeentebestuur Avelgem
Gemeentebestuur Baarle-Hertog
Gemeentebestuur Balen
Gemeentebestuur Beernem
Gemeentebestuur Beersel
Gemeentebestuur Begijnendijk
Gemeentebestuur Berlaar
Gemeentebestuur Berlare
Gemeentebestuur Beveren
Gemeentebestuur Bierbeek
Gemeentebestuur Boechout
Gemeentebestuur Bonheiden
Gemeentebestuur Boom
Gemeentebestuur Boortmeerbeek
Gemeentebestuur Bornem
Gemeentebestuur Brakel
Gemeentebestuur Brasschaat
Gemeentebestuur Brecht
Gemeentebestuur Bredene
Gemeentebestuur Buggenhout
Gemeentebestuur De Haan

Gemeentebestuur De Panne
Gemeentebestuur De Pinte
Gemeentebestuur Deerlijk
Gemeentebestuur Denderleeuw
Gemeentebestuur Dessel
Gemeentebestuur Destelbergen
Gemeentebestuur Diepenbeek
Gemeentebestuur Dilbeek
Gemeentebestuur Duffel
Gemeentebestuur Edegem
Gemeentebestuur Erpe-Mere
Gemeentebestuur Essen
Gemeentebestuur Evergem
Gemeentebestuur Galmaarden
Gemeentebestuur Gavere
Gemeentebestuur Grimbergen
Gemeentebestuur Haaltert
Gemeentebestuur Ham
Gemeentebestuur Hamme
Gemeentebestuur Hechtel-Eksel
Gemeentebestuur Heist-op-den-Berg
Gemeentebestuur Hemiksem
Gemeentebestuur Herent
Gemeentebestuur Herselt
Gemeentebestuur Herzele
Gemeentebestuur Heusden-Zolder
Gemeentebestuur Heuvelland
Gemeentebestuur Hoeilaart
Gemeentebestuur Hoeselt
Gemeentebestuur Houthulst
Gemeentebestuur Hulshout
Gemeentebestuur Ingelmunster
Gemeentebestuur Jabbeke
Gemeentebestuur Kalmthout
Gemeentebestuur Kampenhout
Gemeentebestuur Kapellen
Gemeentebestuur Kasterlee
Gemeentebestuur Keerbergen
Gemeentebestuur Kluisbergen
Gemeentebestuur Koksijde
Gemeentebestuur Kontich
Gemeentebestuur Kortemark
Gemeentebestuur Kortenen
Gemeentebestuur Kraainem
Gemeentebestuur Kruibeke
Gemeentebestuur Kruisem
Gemeentebestuur Kurne
Gemeentebestuur Laarne
Gemeentebestuur Lanaken
Gemeentebestuur Lebbeke
Gemeentebestuur Lede
Gemeentebestuur Ledegem
Gemeentebestuur Leopoldsburg
Gemeentebestuur Lichtervelde
Gemeentebestuur Liedekerke
Gemeentebestuur Lievegem
Gemeentebestuur Lille
Gemeentebestuur Lint
Gemeentebestuur Lochristi
Gemeentebestuur Londerzeel
Gemeentebestuur Lubbeek
Gemeentebestuur Lummen

Gemeentebestuur Maarkedal
Gemeentebestuur Maasmechelen
Gemeentebestuur Maldegem
Gemeentebestuur Meise
Gemeentebestuur Melle
Gemeentebestuur Merelbeke
Gemeentebestuur Merksplas
Gemeentebestuur Meulebeke
Gemeentebestuur Middelkerke
Gemeentebestuur Mol
Gemeentebestuur Mortsel
Gemeentebestuur Nazareth
Gemeentebestuur Nijlen
Gemeentebestuur Olen
Gemeentebestuur Oosterzele
Gemeentebestuur Oostkamp
Gemeentebestuur Opwijk
Gemeentebestuur Oud-Heverlee
Gemeentebestuur Oud-Turnhout
Gemeentebestuur Overijse
Gemeentebestuur Pelt
Gemeentebestuur Pepingen
Gemeentebestuur Pittem
Gemeentebestuur Putte
Gemeentebestuur Puurs-Sint-Amands
Gemeentebestuur Ranst
Gemeentebestuur Ravels
Gemeentebestuur Retie
Gemeentebestuur Riemst
Gemeentebestuur Rijkevorsel
Gemeentebestuur Roosdaal
Gemeentebestuur Rotselaar
Gemeentebestuur Ruiselede
Gemeentebestuur Schelle
Gemeentebestuur Schilde
Gemeentebestuur Schoten
Gemeentebestuur Sint-Genesius-Rode
Gemeentebestuur Sint-Gillis-Waas
Gemeentebestuur Sint-Katelijne-Waver
Gemeentebestuur Sint-Laureins
Gemeentebestuur Sint-Lievens-Houtem
Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem
Gemeentebestuur Sint-Pieters-Leeuw
Gemeentebestuur Spiere-Helkijn
Gemeentebestuur Stabroek
Gemeentebestuur Staden
Gemeentebestuur Stekene
Gemeentebestuur Temse
Gemeentebestuur Tervuren
Gemeentebestuur Tremelo
Gemeentebestuur Vosselaar
Gemeentebestuur Waasmunster
Gemeentebestuur Wellen
Gemeentebestuur Westerlo
Gemeentebestuur Wetteren
Gemeentebestuur Wevelgem
Gemeentebestuur Wezembeek-Oppem
Gemeentebestuur Wielsbeke
Gemeentebestuur Wingene
Gemeentebestuur Wommelgem
Gemeentebestuur Wortegem-Petegem
Gemeentebestuur Zandhoven

Gemeentebestuur Zaventem
Gemeentebestuur Zedelgem
Gemeentebestuur Zele
Gemeentebestuur Zemst
Gemeentebestuur Zoersel
Gemeentebestuur Zonhoven
Gemeentebestuur Zonnebeke
Gemeentebestuur Zuienkerke
Gemeentebestuur Zulte
Gemeentebestuur Zwalm
Gemeentebestuur Zwevegem
Gemeentebestuur Zwijndrecht
Gemoco
Geotec
Gepex
Godart
Goen Studiebureau
Gowaco
Grean Consult
Groep Dekempeneer
Groep Infrabo
Group Peeters
Grouttech
Grundfos Bellux
Hako-Boringen
Hernalsteen, Stijn
Hidrostal
Hosbur
Houwelyckx Wegenbouw
Huijbregts Infra
Hydroconcept
Hydropure
HydroScan
Ibic
IGEAN Dienstverlening
Industriële Technieken Danny Vliegen
Infrabureau Demey
Infraplan
Ingenieurs en expertisebureau Notermans
Ingenieursbureau Buyens
Ingenieursbureau France
Inter Pipe Tool
Intercommunale Leiedal
Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht
Interleuven
IOK
Istema
JVK Concept
K-Boringen
Keriplan
Kouwenberg Infra
Kumpen
Kurio
Labo Devlieger - Van Vooren
Landmeetkantoor De Vuyst
Landmeterkantoor Willems
Lantis
L-B Dimensions
LITHOBETON

M.J. Oomen Leidingtechniek
Maatschappij van de Brugse Zeehaven
Marlux - Stradus
Martens Beton
Martens Plastics
Masterplan
Matexi Projects
MDS Bouwwerken
Measured
MESO infrastructuur
Mobiliteit en Openbare Werken - Agentschap Wegen en Verkeer
Mondea
Mosbaek
Muurtoin
Nitra
North Sea Port Flanders
O Beton
OCW
Opticon Benelux Naarden
ORI
PIDPA
Pipelife Belgium
PLAN A²0
Plant Projects
Plantec
Prenax SAS
Probeton
Provinciebestuur Antwerpen
Provinciebestuur Limburg
Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
Provinciebestuur Vlaams-Brabant
Provinciebestuur West-Vlaanderen
Quadrant
Rehau
Remacle
Renopipe
Renotec
RietLand
RioConsult
Riosan
Rockwool
Roefs
S. Bilt
Saint-Gobain Construction Products Belgium
Salus TMB Groep
Satic
SBE
SBGE
SB-V & co
Sidec
Sika
Smet-Tunnelling
Sociaal wonen arro Leuven
SpacePal
Stadsbestuur Aalst
Stadsbestuur Aarschot
Stadsbestuur Antwerpen
Stadsbestuur Beringen
Stadsbestuur Bilzen

Stadsbestuur Bree
 Stadsbestuur Brugge
 Stadsbestuur Damme
 Stadsbestuur Dendermonde
 Stadsbestuur Diest
 Stadsbestuur Diksmuide
 Stadsbestuur Dilsen-Stokkem
 Stadsbestuur Eeklo
 Stadsbestuur Geel
 Stadsbestuur Genk
 Stadsbestuur Gent
 Stadsbestuur Halle
 Stadsbestuur Hamont-Achel
 Stadsbestuur Hasselt
 Stadsbestuur Herentals
 Stadsbestuur Hoogstraten
 Stadsbestuur Ieper
 Stadsbestuur Izegem
 Stadsbestuur Kortrijk
 Stadsbestuur Leuven
 Stadsbestuur Lier
 Stadsbestuur Lokeren
 Stadsbestuur Lommel
 Stadsbestuur Maaseik
 Stadsbestuur Mechelen
 Stadsbestuur Menen
 Stadsbestuur Nieuwpoort
 Stadsbestuur Ninove
 Stadsbestuur Oostende
 Stadsbestuur Oudenaarde
 Stadsbestuur Peer
 Stadsbestuur Poperinge
 Stadsbestuur Roeselare
 Stadsbestuur Ronse
 Stadsbestuur Scherpenheuvel-Zichem
 Stadsbestuur Sint-Niklaas
 Stadsbestuur Sint-Truiden
 Stadsbestuur Tienen
 Stadsbestuur Tongeren
 Stadsbestuur Torhout
 Stadsbestuur Turnhout
 Stadsbestuur Waregem
 Stadsbestuur Wervik
 STAV
 Steenbakkerij Vande Moortel
 STEINZEUG - KERAMO
 Steto
 Stijn Van De Velde
 Storiocon comm.v
 Studiebureau BVP
 Studiebureau Jonckheere
 Studiebureau Goegebeur
 Studiebureau Haegebaert
 Studiebureau Jouret
 Studiebureau Lobelle
 Studiebureau Patrick Casier
 Studiebureau Verhaeghe & Partners
 Studieburo Schillebeeckx
 Studiegroep Irtas
 SULZER Pumps Wastewater Belgium
 Sun Calor
 SWBO
 Sweco Belgium
 TAK landschapsarchitecten
 Topokor
 Topomar
 Tractebel Engineering
 Tubobel Aqua
 TUC-RAIL
 Universiteit Gent
 V&V-Infra
 VaDec
 Van Assche
 Van de Kreeke Speciale Technieken
 Van den Broeck Tuinarchitectuur
 Van Ruyssevelt, Marc
 Vanden Bouverie & Co
 Vandersanden Steenfabrieken
 VDAB
 VDV Cleaning
 Vega
 Veneco2
 Verhelle
 Verhelst De Staercke
 Viabuild
 ViaCo
 Viateq
 Vigotec
 Vinçotte International
 Visser & Smit Hanab
 VITO
 Vivaqua
 VK Engineering
 Vlaamse Landmaatschappij
 Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
 Vlaamse Milieumaatschappij
 Vlaamse Overheid / Departement Omgeving
 VlaWeBo
 VV Plastics
 VVSG
 Water-link
 Wavin Belgium
 Webeco
 WEFIMA
 Westvlaamse Intercommunales
 Wienerberger
 Willemen Infra
 WTCB/CSTC
 Xylem Water Solutions Belgium

VLARIO
OVERLEGPLATFORM

www.vlario.be